

JUSTITS MINISTERIET

Dato:
Kontor: Internationalt kontor
Sagsbeh: Mads Vigsø Bendsen
Sagsnr.: 2022-3053-0028
Dok.: 2647304

Samlet kommenteret dagsorden for sager på Justitsministeriets område, der forventes behandlet på rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 8-9. december 2022

Side:

Punkt 2	Forordning om forebyggelse og bekæmpelse af seksuelt misbrug af børn	<i>Fremskridtsrapport</i>
Punkt 3	Samarbejde mellem kompetente myndigheder med ansvar for bekæmpelse af terrorisme	<i>Statusorientering af formandskabet for Counter Terrorism Group (CTG)</i>
Punkt 4	e-Beviser:
a) Forordning om europæiske editions- og sikringskendelser om elektronisk bevismateriale i straffesager	<i>Fremskridtsrapport</i>
Punkt 5	e-Beviser
b) Direktiv om harmoniserede regler for udpegning af retlige repræsentanter med henblik på indsamling af bevismateriale i straffesager	<i>Fremskridtsrapport</i>
Punkt 6	Direktiv om inddrivelse og konfiskation af aktiver	<i>Politisk drøftelse</i>

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400
F +45 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

- Punkt 7 Direktiv om strafferetlig beskyttelse af miljøet *Generel indstilling*
- Punkt 8 Forordningsforslag og direktivforslag om digitalisering af det retlige, grænseoverskridende samarbejde *Generel indstilling*
- Punkt 9 Direktiv om beskyttelse af personer, der engagerer sig offentligt, mod åbenbart grundløse eller urimelige retssager ("strategiske retssager mod offentligt engagement" (SLAPP)) *Politisk drøftelse*
- Punkt 10 Kampen mod antisemitisme *Meningsudveksling*
- Punkt 11 Rådskonklusioner om bekæmpelse af straffrihed i Ukraine *Vedtagelse*
- Punkt 12 Rådskonklusioner om styrkelse af Det Europæiske Retlige Netværk for Cyberkriminalitets kapaciteter (EJCN) *Vedtagelse*
- Punkt 13 EU's tiltrædelse af Den Europæiske Menneskerettighedskonvention (EMRK) *Politisk drøftelse*

Punkt 2. Forordning om forebyggelse og bekæmpelse af seksuelt misbrug af børn

Revideret notat. Ændringerne er markeret med streg i marginen.

Sagen er ikke omfattet af retsforbeholdet.

KOM(2022) 209 endelig

1. Resumé

Sagen er på dagsordenen for rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 8.-9. december 2022 med henblik på en statusorientering vedrørende forordningsforslaget om regler til forebyggelse og bekæmpelse af seksuelt misbrug af børn. Forslaget er i øjeblikket genstand for drøftelser i rådsarbejdsgruppen. Det vides ikke på nuværende tidspunkt, hvad dagsordenpunktet konkret dækker over, men der forventes at være tale om en afrapportering vedrørende de igangværende forhandlinger. Forordningen har til formål at sikre en bedre opsporing, efterforskning og retsforfølgelse af lovovertrædelser vedrørende seksuelt misbrug af børn online ved at pålægge udbydere at opspore, indberette, spærre for og fjerne materiale, der viser seksuelt misbrug af børn på deres tjenester, samt at oprette et europæisk center til forebyggelse og bekæmpelse af seksuelt misbrug af børn. Forslaget er ikke omfattet af Danmarks retsforbehold. Forslaget vurderes at være i overensstemmelse med nærhedsprincippet. Forslaget har lovgivningsmæssige og økonomiske konsekvenser. Fra dansk side er man generelt positivt indstillet over for EU's fokus på forebyggelse og bekæmpelse af seksuelt misbrug af børn online. Regeringen kan derfor støtte intentionen bag Kommissionens initiativ om at pålægge udbydere af diverse onlinetjenester udvidede forpligtelser i forbindelse med udbredelsen af materiale af seksuelt misbrug af børn online samt risikoen for platformenes brug til grooming af børn.

2. Baggrund

Kommissionen præsenterede den 24. juli 2020 EU-strategien om en mere effektiv bekæmpelse af seksuelt misbrug af børn. Strategien indeholder otte initiativer, der har til formål at indføre en retlig ramme for beskyttelse af børn og at fremme en koordineret tilgang på tværs af de aktører, der er involveret i beskyttelse af og bistand til børn.

Kommissionen præsenterede den 24. marts 2021 en bredere strategi for børns rettigheder. Med strategien foreslås skærpede foranstaltninger til be-

skyttelse af børn mod alle former for vold, herunder misbrug online. Derudover opfordres virksomheder til at fortsætte deres bestræbelser på at opspore, indberette og fjerne ulovligt onlineindhold, herunder seksuelt misbrug af børn online fra deres platforme og tjenester.

I forlængelse heraf fremsatte Kommissionen den 11. maj 2022 et forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om regler til forebyggelse og bekæmpelse af seksuelt misbrug af børn.

Forordningen er efter Kommissionens opfattelse nødvendig, hvis indsatsen med forebyggelse og bekæmpelse af misbrug af børn online skal være effektiv. Dette skyldes i høj grad, at flere medlemsstater er begyndt at indføre national lovgivning til at forebygge og bekæmpe seksuelt misbrug af børn, og at lande, der endnu ikke har indført sådanne regler, har overvejelser herom. Dette vurderes at svække forebyggelses- og bekæmpelsesindsatsen og bevirker et fragmenteret indre marked. Desuden har udbydernes tidligere frivillige indsatser vist sig at være utilstrækkelige.

Kommissionen har oversendt forslaget til Rådet i dansk sprogversion den 18. juli 2022. Forslaget er fremsat med hjemmel i Traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF) artikel 114, idet forordningen sigter på at harmonisere de nationale krav, der gælder for udbydere af relevante onlinetjenester på det digitale indre marked. Forslaget skal behandles efter den almindelige lovgivningsprocedure i TEUF artikel 294. Rådet træffer afgørelse med kvalificeret flertal.

Det bemærkes, at forslaget til forordning var optaget på Europaudvalgets liste over prioriterede lovgivningsforslag til nærhedstjek 2021. Forordningsforslaget, der planmæssigt skulle have været fremsat i 2021, blev imidlertid som nævnt først fremsat i maj 2022.

Forslaget har siden juni 2022 været genstand for forhandlinger i rådsarbejdsgruppen Law Enforcement Working Party (LEWP). Det vides ikke på nuværende tidspunkt, hvad dagsordenpunktet under rådsmødet for indre og retlige anliggender konkret dækker over. Det er dog umiddelbart forventningen, at der vil være tale om en afrapportering vedrørende de igangværende forhandlinger.

3. Formål og indhold

Forordningsforslaget har følgende tre overordnede formål:

1. At etablere en klar og harmoniseret retlig ramme for forebyggelse og bekæmpelse af seksuelt misbrug af børn online.
2. At skabe retssikkerhed for udbydere med hensyn til deres ansvar for at vurdere og afbøde risici og om nødvendigt opspore, indberette og fjerne seksuelt misbrug af børn online.
3. At oprette et europæisk center til forebyggelse og bekæmpelse af seksuelt misbrug af børn online.

Forpligtelser for udbydere

Forordningsforslagets kapitel II (artikel 3-24) fastsætter de forpligtelser, der gælder for alle udbydere af hostingtjenester eller interpersonelle kommunikationstjenester, som tilbyder sådanne tjenester i EU.

Forordningsforslagets artikel 3 pålægger således udbydere af hostingtjenester og interpersonelle kommunikationstjenester at foretage en vurdering af, hvilken risiko der er forbundet med, at deres tjeneste anvendes med henblik på seksuelt misbrug af børn. Bestemmelsen indeholder i den forbindelse en ikke-udtømmende opstilling af de hensyn, der skal medtages i risikovurderingen, samt regler for, hvornår og hvor ofte udbydere skal foretage den pålagte risikovurdering.

Efter forordningsforslagets artikel 4 er udbydere af hostingtjenester og interpersonelle kommunikationstjenester forpligtet til at træffe afbødende foranstaltninger, der er skræddersyet til de risici, der efter artikel 3 er blevet identificeret, for at begrænse disse risici. Foranstaltningerne skal bl.a. være rimelige, effektive og anvendes på en omhyggelig og ikkediskriminerende måde. Som eksempel på foranstaltninger nævner forordningsforslaget bl.a. tilpasning af udbyderens indholdsmoderationssystem eller beslutningsproces eller styrkelse af det interne tilsyn med tjenestens funktion.

Forordningsforslagets artikel 6 fastsætter forpligtelser for softwareapplikationsbutikker. Ifølge artiklen skal softwareapplikationsbutikker foretage en rimelig indsats for at vurdere, om nogen af de tjenester, de tilbyder via deres softwareapplikationer, risikerer at blive anvendt til hvervning af børn (grooming).

Artikel 7 i forordningsforslaget regulerer tilfælde af, at der foreligger dokumentation for, at der er en betydelig risiko for, at en specifik hostingtjeneste eller interpersonel kommunikationstjeneste bliver udnyttet med henblik på seksuelt misbrug af børn online. I sådanne tilfælde har den koordinerende

myndighed i etableringslandet beføjelse til at anmode den kompetente retslige eller uafhængige administrative myndighed i etableringslandet om at udstede et påbud, der forpligter den pågældende udbyder til at opspore sådant materiale på den relevante tjeneste (et såkaldt opsporingspåbud).

De nærmere regler for opsporingspåbuddet, herunder i forhold til begrundelse og de foranstaltninger, der skal iværksættes for at leve op til påbuddet, er oplistet i artikel 8, mens artikel 9 indeholder en række supplerende regler, herunder i forhold til klageadgang, underretning og ændring af opsporingspåbud.

Artikel 10 indeholder regler om, hvordan et opsporingspåbud kan efterkommes, herunder i forhold til at sikre, at opsporingen sker effektivt og forholdsmæssigt. Det fremgår bl.a. af artiklen, at udbydere skal efterkomme et modtaget påbud ved at installere og drive teknologier til opsporing, og at de har ret til at bruge de teknologier, der stilles gratis til rådighed af EU-centret. De nærmere krav til teknologierne oplistes i bestemmelsen.

Artikel 12 i forordningsforslaget pålægger udbydere af hostingtjenester og interpersonelle kommunikationstjenester en indberetningspligt. Såfremt udbydere får kendskab til tilfælde af potentielt seksuelt misbrug af børn online på de tjenester, udbyderen tilbyder, skal dette straks indberettes til EU-centeret. Når udbyderen indgiver den pågældende indberetning, skal udbyderen også underrette den pågældende bruger herom og oplyse vedkommende om hovedindholdet i indberetningen, om hvorledes udbyderen er blevet opmærksom på det potentielle forhold mv. Udbyderen skal desuden etablere og drive en tilgængelig, alderssvarende og brugervenlig mekanisme, der skal gøre det muligt for brugere at gøre udbyderen opmærksom på potentielt seksuelt misbrug af børn online på den pågældende udbyders tjeneste.

Efter forordningsforslagets artikel 14 tillægges de koordinerende myndigheder i etableringslandet beføjelse til at anmode den kompetente retslige eller uafhængige administrative myndighed om at udstede et påbud, der forpligter en hostingtjenesteyder til at fjerne materiale, der viser seksuelt misbrug af børn, på sine tjenester eller til at deaktivere adgangen hertil i alle medlemsstater. I stk. 3 og 4 præciseres de krav, som påbuddet skal opfylde.

Forordningsforslagets artikel 15 regulerer udbyderes klageadgang, udbyderens pligt til at underrette den pågældende bruger om påbuddet om at fjerne

eller deaktivere indholdet samt vedkommendes ret til domsstolsprøvelse, hvis der udstedes et påbud efter forordningsforslagets artikel 14.

I forordningsforslagets artikel 16 tillægges de koordinerende myndigheder beføjelse til at anmode den kompetente retslige eller uafhængige administrative myndighed om at udstede et påbud, der forpligter en udbyder af internetadgangstjenester til at deaktivere adgangen til internetadresser med specifikt materiale, der viser seksuelt misbrug af børn, og som ikke med rimelighed kan fjernes ved kilden (såkaldt spærring). Den kompetente retslige myndighed eller uafhængige administrative myndighed udsteder påbuddet, hvis betingelserne i stk. 4 er opfyldt.

Efter forordningsforslagets artikel 23 forpligtes udbydere af relevante informationssamfundstjenester til at oprette et fælles kontaktpunkt for at lette den direkte kommunikation med de relevante offentlige myndigheder. Kontaktpunktet skal give mulighed for direkte elektronisk kommunikation med de koordinerende myndigheder, andre kompetente myndigheder i medlemsstaterne, Kommissionen og EU-centeret.

Gennemførelse og håndhævelse

Forordningsforslagets kapitel III (artikel 25-39) indeholder bestemmelser vedrørende gennemførelsen og håndhævelsen af forordningen.

Medlemsstaterne skal efter forordningsforslagets artikel 25 udpege en eller flere kompetente myndigheder, som er ansvarlige for forordningens anvendelse og håndhævelse. Medlemsstaterne skal desuden udpege en af de kompetente myndigheder som koordinerende myndighed, der vil fungere som den primære nationale myndighed. Denne vil være ansvarlig for alle spørgsmål vedrørende anvendelsen og håndhævelsen af forordningen i den pågældende medlemsstat.

Forordningsforslagets artikel 26 præciserer de krav, der gælder til de koordinerende myndigheder. Det fremgår bl.a. af artiklen, at de koordinerende myndigheder skal være uafhængige i alle henseender og udføre deres opgaver upartisk, gennemsigtigt og rettidigt.

Efter artikel 27 i forordningsforslaget tillægges den koordinerende myndighed en række undersøgelsesbeføjelser i forhold til udbydere af relevante informationssamfundstjenester. Af artiklen fremgår bl.a. muligheden for at fo-

retage kontrolbesøg, anmode om oplysninger samt vurdere om de foranstaltninger, udbydere har truffet for at efterkomme idømte påbud, er i overensstemmelse med forordningens krav.

Efter artikel 28 og 29 i forordningsforslaget tillægges den koordinerende myndighed en række håndhævelsesbeføjelser i forhold til udbydere af relevante informationssamfundstjenester. Det fremgår bl.a. af artikel 28, at den koordinerende myndighed kan kræve overtrædelser bragt til ophør, anmode en retslig myndighed om at pålægge bøder og har beføjelse til at træffe foreløbige forholdsregler med henblik på at undgå risikoen for alvorlig skade.

Efter artikel 29 kan yderligere håndhævelsesbeføjelser tages i brug, såfremt beføjelserne i henhold til artikel 27 og 28 er udtømt, og overtrædelser fortsætter og forvolder alvorlig skade, der ikke kan undgås gennem udøvelse af andre beføjelser i henhold til EU-retten eller national ret. Eksempelvis kan den koordinerende myndighed kræve, at udbydernes ledelsesorgan indenfor en rimelig frist undersøger situationen og vedtager en handlingsplan til at bringe overtrædelserne til ophør mv. Endvidere kan den koordinerende myndighed anmode om at påbyde en midlertidig begrænsning af adgangen for brugere af den tjeneste, der er berørt af overtrædelserne.

Det fremgår af artikel 30 i forordningsforslaget, at de foranstaltninger, som den koordinerende myndighed træffer ved udøvelsen af beføjelserne i artikel 27, 28 og 29, skal være effektive, have afskrækkende virkning og være proportionale.

De koordinerende myndigheder har desuden efter artikel 31 beføjelse til at foretage søgninger i offentligt tilgængeligt materiale på hostingtjenester til opsporing af både kendt og nyt materiale for at kontrollere, om udbydere overholder forordningen.

Endelig er de koordinerende myndigheder efter artikel 32 bemyndiget til at underrette udbydere af hostingtjenester om tilstedeværelsen af specifikt kendt materiale, der viser seksuelt misbrug af børn på deres tjenester samt eventuelt anmode dem om at fjerne eller spærre adgangen til materialet frivilligt.

Det fremgår af forordningsforslagets artikel 34, at brugere har ret til at indgive en klage over udbydere af relevante informationssamfundstjenester med påstand om overtrædelse af forordningen.

Forordningsforslagets artikel 35 indeholder regler om sanktioner. Medlemsstaterne skal efter artikel 35 indføre passende sanktioner for overtrædelse af forordningen. Sanktionerne skal være effektive, proportionale og have afskrækkende virkning. I stk. 2-4 fastsættes nærmere beløbsgrænser i relation til idømmelse af sanktioner, og i stk. 5 opremses nogle af de hensyn, medlemsstaten kan medtage, i afgørelsen om, hvorvidt der skal pålægges en sanktion og den eventuelle sanktions type og omfang.

Oprettelse af EU-center

Forordningsforslagets kapitel IV indeholder regler om oprettelse af et EU-center til forebyggelse og bekæmpelse af seksuelt misbrug af børn.

Det følger således af forslaget artikel 40, at der oprettes et EU-center til forebyggelse og bekæmpelse af seksuelt misbrug af børn. Centeret skal støtte og lette gennemførelsen af bestemmelserne om opsporing, indberetning, fjernelse og deaktivering af adgangen til og spærringen af materiale, der viser misbrug af børn. Centeret skal desuden dele ekspertise og lette samarbejdet mellem relevante offentlige og private parter.

Artikel 43 i forordningsforslaget definerer EU-centerets opgaver. Disse omfatter bl.a. støtte til koordinerende myndigheder, lettelse af risikovurderingsprocessen samt genereringen og udvekslingen af viden og ekspertise.

Ifølge forslaget artikel 46 kan EU-centeret give relevante parter adgang til indikationsdatabaserne i artikel 44, såfremt det er nødvendigt. Relevante parter omfatter udbydere af hostingtjenester, udbydere af interpersonelle kommunikationstjenester, udbydere af internetadgangstjenester, koordinerende myndigheder, Europol og medlemsstaternes kompetente retshåndhavende myndigheder.

Efter forslaget artikel 47 tillægges Kommissionen beføjelse til at vedtage delegerede retsakter, der skal supplere forordningen i relation til databaserne over indikationer og indberetninger efter artikel 44 og 45.

EU-centeret har efter forordningsforslagets artikel 48 pligt til at vurdere og behandle indberetninger fra udbydere af hostingtjenester og interpersonelle kommunikationstjenester hurtigt for at fastslå, om disse er grundløse eller skal videresendes.

Efter forordningsforslagets artikel 49 har EU-centeret i visse tilfælde beføjelse til at foretage søgninger på hostingtjenester efter materiale, der viser

seksuelt misbrug af børn. Såfremt søgningerne fremfinder materiale af førnævnte karakter, har centeret beføjelse til at underrette udbydere om dette og anmode dem om at fjerne eller spærre adgangen til det specifikke materiale frivilligt.

Ifølge artikel 50 i forordningsforslaget vil EU-centeret stille teknologier til rådighed for udbydere af hostingtjenester og interpersonelle kommunikationstjenester således, at de kan opfylde opsporingspåbuddet i artikel 10. Efter stk. 2 vil centeret desuden udgøre et informations- og ekspertisecenter vedrørende forebyggelse og bekæmpelse af seksuelt misbrug af børn.

Efter artikel 52 i forordningsforslaget skal de koordinerende myndigheder udpege mindst én kontaktperson, der vil fungere som hovedkontaktperson for EU-centeret i den pågældende medlemsstat. Kontaktpersonerne vil have til opgave at bistå med udvekslingen af oplysninger mellem EU-centeret og de pågældende koordinerende myndigheder.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet er i henhold til den almindelige lovgivningsprocedure (TEUF artikel 294) medlovgiver. Der foreligger endnu ikke en udtalelse.

5. Nærhedsprincippet

Kommissionen vurderer, at det er nødvendigt med en fælles EU-indsats, hvis udfordringerne med seksuelt misbrug af børn online skal løses. Kommissionen fremhæver i den forbindelse bl.a., at nogle medlemsstater er begyndt at indføre nationale regler til at forebygge og bekæmpe seksuelt misbrug af børn online, og at de medlemsstater, der endnu ikke har indført sådanne krav, i stigende grad overvejer nationale foranstaltninger. Grundet onlinetjenesters grænseoverskridende natur medfører dette en fragmentering af det digitale indre marked. Ud over at det medfører betydelige omkostninger for udbydere, resulterer dette i, at indsatsen om forebyggelse og bekæmpelse af misbrug af børn ikke bliver tilstrækkeligt effektiv.

Kommissionen vurderer, at det kun er tiltag på EU-plan, der vil sikre harmoniserede retlige rammer på området og fjerne eksisterende hindringer for levering af relevante tjenester på det digitale indre marked samtidig med, at de krav, udbydere pålægges, er effektive i bekæmpelsen af online misbrug af børn.

Regeringen kan tilslutte sig Kommissionens vurdering. Nærhedsprincippet anses således for at være opfyldt.

6. Gældende dansk ret

Der findes på nuværende tidspunkt ikke dansk lovgivning, der forpligter udbydere af tjenesteydelser til at opspore, indberette, spærre for og fjerne materiale, der viser seksuelt misbrug af børn.

Rigspolitiets adgang til at blokere hjemmesider med indhold af seksuelt misbrug af børn er baseret på en frivillig ordning med internetudbydere. I praksis fungerer dette ved, at Rigspolitiet udarbejder en liste over ulovlige hjemmesider med overgrebsmateriale, som udleveres til internetudbydere, hvorefter disse frivilligt blokerer de oplistede hjemmesider.

Europa-Parlamentet og Rådet vedtog den 14. juli 2021 Europa-Parlamentets og Rådets forordning 2021/1232 om en midlertidig undtagelse fra visse bestemmelser i direktiv 2002/58/EF, for så vidt angår den anvendelse af teknologier til behandling af personoplysninger og andre data, der foretages af udbydere af nummeruafhængige interpersonelle kommunikationstjenester med det formål at bekæmpe seksuelt misbrug af børn online. Forordningen giver på visse betingelser udbydere af nummeruafhængige interpersonelle kommunikationstjenester mulighed for at anvende specifikke teknologier til behandling af personoplysninger og andre data, i det omfang det er strengt nødvendigt for at opdage seksuelt misbrug af børn online på deres tjenester og indberette det og for at fjerne online materiale, der viser seksuelt misbrug af børn, fra deres tjenester. Det er Kommissionens hensigt, at forslaget til forordning om regler til forebyggelse og bekæmpelse af seksuelt misbrug af børn online skal erstatte den midlertidige forordning, som kun finder anvendelse indtil den 3. august 2024.

7. Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Der er tale om et forslag til en forordning, som efter vedtagelse vil være direkte gældende. En vedtagelse af forordningsforslaget vil desuden kunne medføre behov for vedtagelse af lovgivning, der supplerer forordningen.

Det bemærkes, at forordningsforslagets artikel 28, stk. 1, litra c, ud fra en naturlig ordlydsfortolkning synes at lægge op til, at den koordinerende myndighed direkte kan anmode domstolene om at udstede en bøde, hvilket ikke er i overensstemmelse med de almindelige straffeprocessuelle regler og i

givet fald vil forudsætte en ændring heraf. Det kan ikke udelukkes, at bestemmelsen kan fortolkes sådan, at det er tilstrækkeligt, at den koordinerende myndighed kan anmode anklagemyndigheden om at anmode domstolene om at udstede en bøde. Dette vil søges afklaret under forhandlingerne.

Økonomiske konsekvenser

Forslaget forventes at have økonomiske konsekvenser for udbydere af relevante informationssamfundstjenester, udbydere af hostingtjenester eller interpersonelle kommunikationstjenester og udbydere af internetadgangstjenester, der er etableret i Danmark. Omfanget af disse økonomiske konsekvenser er på nuværende tidspunkt under afklaring.

Forslaget forventes desuden at medføre udgifter for det offentlige, herunder for den samlede straffesagskæde. Det skyldes bl.a., at antallet af indberetninger om seksuelt misbrug af børn forventes at stige som følge af initiativerne i forslaget. Omfanget af disse konsekvenser er på nuværende tidspunkt under afklaring.

Derudover forventes der merudgifter for den myndighed, der bliver udpeget til koordinerende myndighed.

Det bemærkes, at afledte nationale udgifter som følge af EU-retsakter afholdes inden for de berørte ministeriers eksisterende bevillingsramme, jf. budgetvejledningens bestemmelser herom.

For så vidt angår de omkostninger, som oprettelsen af EU-centeret medfører, er disse dækket af de bevillinger, der er afsat i den flerårige finansielle ramme (FFR) for 2021-27 under finansieringsrammen for Fonden for Intern Sikkerhed, i det omfang det falder inden for de nuværende finansielle overslag. I perioden 2022-2027 ventes de samlede udgifter afholdt af EU-budgettet at udgøre ca. 46,1 mio. euro. Danmark finansierer ca. 2 pct. af EU's budget. Forslaget har dermed statsfinansielle konsekvenser gennem EU's budget på ca. 6,9 mio. kr.

Andre konsekvenser og beskyttelsesniveauet

Der vurderes ikke at være andre konsekvenser forbundet med forslaget.

8. Høring

Forslaget har været sendt i høring i Specialudvalget for Politimæssigt og Retligt Samarbejde.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der ses ikke at foreligge offentlige tilkendegivelser om de øvrige medlemsstaters holdninger til forslaget.

10. Regeringens generelle holdning

Bekæmpelsen af misbrug af børn og unge er en mærkesag for regeringen. Grundet den teknologiske udvikling er det i stadig højere grad online, at børn og unge risikerer at blive udsat for seksuelle overgreb, herunder grooming. Regeringen er enig med Kommissionen i, at udbydere af diverse onlinetjenester bør tage større ansvar i forebyggelsen og bekæmpelsen af misbrug af børn online. Dette gør sig gældende for så vidt angår tilfælde af grooming såvel som tilgængeligt materiale af seksuelt misbrug af børn online.

Regeringen byder Kommissionens forslag velkomment og afventer med forventning de kommende forhandlinger med henblik på, hvorledes en fælles europæisk model skal se ud. Samtidig vil der fra dansk side være fokus på at sikre, at man med Kommissionens forslag rammer en rimelig balance mellem de forskellige hensyn, herunder hensynet til privatliv.

11. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

Forslaget blev forud for dets fremsættelse omtalt i forbindelse med orienteringen af Folketingets Europaudvalg om dagsordenspunktet ”Den digitale dimension i efterforskning af seksuelt misbrug af børn – udfordringer og vejen frem” forud for rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 7.-8. oktober 2021.

Der blev den 12. september 2022 oversendt et grund- og nærhedsnotat om forslaget til Folketingets Europaudvalg.

Punkt 3. Samarbejde mellem kompetente myndigheder med ansvar for bekæmpelse af terrorisme

Revideret notat. Ændringerne er markeret med streg i marginen.

Sagen er ikke omfattet af retsforbeholdet.

KOM-dokument foreligger ikke.

1. Resumé

Sagen er på dagsordenen for rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 8.-9. december 2022 med henblik på en statusdrøftelse. Drøftelsen forventes at blive ledt af formandskabet for Antiterrorgruppen (CTG). Sagen er ikke omfattet af retsforbeholdet. Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant. Sagen har hverken lovgivningsmæssige eller økonomiske konsekvenser. Fra dansk side er man overordnet positiv over for tiltag, der kan styrke samarbejdet i EU på terrorbekæmpelsesområdet. Der er dog samtidig fokus på, at eventuelle tiltag ikke unødigt komplicerer det eksisterende samarbejde mellem efterretningstjenesterne.

2. Baggrund

EU har siden 2015 iværksat en række tiltag til bekæmpelse af terrorisme. EU's tiltag på området omfatter bl.a. styrket informationsudveksling, styrket kontrol ved de ydre grænser, forebyggelse af radikaliserings på internettet, bedre kontrol med skydevåben, digitalisering af det retlige samarbejde, kriminalisering af terrorhandlinger, bekæmpelse af finansiering af terrorisme, harmonisering af brugen af flypassagerers data og styrket samarbejde med lande uden for EU.

Antiterrorgruppen (CTG) blev oprettet uden for EU-regi efter terrorangrebene den 11. september 2001 med det formål at skabe et tættere samarbejde på kontraterrorområdet i Europa. Gruppen består af de indenlandske sikkerheds- og efterretningstjenester fra EU-medlemsstaterne samt Norge, Schweiz og Storbritannien. I CTG-regi blev der i 2017 etableret en samarbejdsplatform med forbindelsesofficerer placeret i Nederlandene. Platformen gør det muligt hurtigt at dele operative efterretnings- og efterforskningsrelaterede oplysninger og muliggør en kontinuerlig udveksling af operative informationer og analyser.

Samarbejdet danner en multilateral tilgang til løsning af problemstillinger på terrorbekæmpelsesområdet og yder dermed et væsentligt bidrag til at

kunne forebygge terrorisme i Europa. Derudover har platformen vist sig at være et effektivt redskab til at håndtere efterretninger efter terroranslag, idet den gør det muligt for de involverede tjenester hurtigt at følge op på spor samt at sikre opfølgning på eventuelle forbindelser til andre europæiske lande.

Samarbejdet mellem de kompetente myndigheder med ansvar for bekæmpelse af terror blev senest drøftet på rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 9.-10. juni 2022, hvor formanden for CTG bl.a. gav en kort status vedrørende koordinationen af samarbejdet på området. Det fremgik bl.a. heraf, at den nuværende terrortrussel fortsat var høj, om end lidt reduceret grundet en målrettet indsats mod konfliktzoner., hvor man bl.a. havde fokus på konsekvenserne af bevægelser for trusselsbilledet.

3. Formål og indhold

Der er under dagsordenspunktet lagt op til, at formandskabet for CTG leder en statusdrøftelse om samarbejdet mellem de kompetente myndigheder med ansvar for terrorbekæmpelse.

Der vil muligvis blive opfordret til at styrke samarbejdet i EU.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Sagen giver ikke anledning til at redegøre for gældende dansk ret.

7. Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Sagen medfører ikke i sig selv lovgivningsmæssige konsekvenser.

Økonomiske konsekvenser

Sagen medfører ikke i sig selv økonomiske konsekvenser.

Andre konsekvenser og beskyttelsesniveauet

Sagen giver ikke anledning til at fremhæve andre konsekvenser.

8. Høring

Der er ikke foretaget høring vedrørende sagen.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der ses ikke at foreligge offentlige tilkendegivelser om de øvrige medlemsstaters holdning til dagsordenspunktet.

10. Regeringens generelle holdning

Man er fra dansk side generelt positivt indstillet over for at styrke samarbejdet på terrorbekæmpelsesområdet i EU.

Fra dansk side er der dog fokus på, at eventuelle tiltag til styrket samarbejde i EU ikke medfører unødige komplikationer for det allerede eksisterende samarbejde mellem de europæiske myndigheder, der håndterer terrorbekæmpelse.

11. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Samarbejdet i EU på terrorbekæmpelsesområdet er løbende blevet forelagt Folketingets Europaudvalg, herunder senest i forbindelse med orienteringen forud for rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 9.-10. juni 2022.

Punkt 4. E-Beviser: a) Forordning om europæiske editions- og sikringskendelser om elektronisk bevismateriale i straffesager

Revideret notat. Ændringerne er markeret med streg i marginen.

Sagen er omfattet af retsforbeholdet.

KOM(2018) 225 endelig

1. Resumé

Sagen er på dagsordenen for rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 8.-9. december 2022 med henblik på en statusorientering om forhandlingerne med Europa-Parlamentet om forslaget til en forordning om europæiske editions- og sikringskendelser om elektronisk bevismateriale i straffesager. Rådet vedtog en generel indstilling til forordningsforslaget på rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 7. december 2018 og til direktivforslaget på rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 7.-8. marts 2019. Europa-Parlamentet vedtog en endelig position til forslagene den 14. december 2020, hvorefter der har pågået trilogforhandlinger om forslagene. Status i sagen er, at der fortsat pågår forhandlinger med Europa-Parlamentet om forslagene. Der er fortsat en række udeståender, som vil skulle afklares, forinden indgåelse af en endelig politisk aftale. Forordningsforslaget har overordnet til formål at lette indsamlingen af elektronisk bevismateriale på tværs af landegrænser i straffesager. Forslaget vurderes at være i overensstemmelse med nærhedsprincippet. Forordningsforslaget er omfattet af retsforbeholdet, og forslaget har derfor i sig selv ikke lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser. Det vurderes dog umiddelbart, at en vedtagelse af forordningsforslaget sammenholdt med en vedtagelse af det samtidigt fremsatte direktivforslag vil have konsekvenser for Danmark. Det forventes, at man fra dansk side kan tage statusorienteringen til efterretning.

2. Baggrund

Kommissionen fremsatte den 17. april 2018 en pakke bestående af a) et forslag til forordning om europæiske editions- og sikringskendelser om elektronisk bevismateriale i straffesager samt b) et forslag til direktiv om harmoniserede regler for udpegning af retlige repræsentanter med henblik på indsamling af bevismateriale i straffesager.

De to forslag supplerer de eksisterende EU-regler om retligt samarbejde, herunder konventionen om gensidig retshjælp i straffesager mellem EU's

medlemsstater, samt den europæiske efterforskningskendelse. Danmark deltager ikke i sidstnævnte på grund af retsforbeholdet.

Forordningsforslaget er fremsat med hjemmel i TEUF artikel 82, stk. 1. I henhold til artikel 1 og 2 i protokollen om Danmarks stilling (forbeholdet vedrørende retlige og indre anliggender) deltager Danmark ikke i en kommende vedtagelse af det foreliggende forordningsforslag, der således ikke vil være bindende for eller finde anvendelse i Danmark.

Direktivforslaget er fremsat med hjemmel i TEUF artikel 53 og 62. Direktivforslaget er ikke omfattet af retsforbeholdet, og Danmark deltager derfor i en kommende vedtagelse af det foreliggende direktivforslag, der således vil være bindende for og finde anvendelse i Danmark. Begge forslag skal vedtages efter den almindelige lovgivningsprocedure (TEUF artikel 294).

Rådet vedtog en generel indstilling til forordningsforslaget i forbindelse med rådsmødet den 7. december 2018 og til direktivforslaget i forbindelse med rådsmødet den 7.-8. marts 2019. Europa-Parlamentet vedtog den endelige ordførerrapport den 14. december 2020.

Trilogforhandlingerne om både forordnings- og direktivforslaget blev indledt den 10. februar 2021. Forslagene forhandles samlet. Der er fortsat en række udeståender, som vil skulle afklares, forinden indgåelse af en endelig politisk aftale om forslagene. Det forventes derfor, at der i forbindelse med de kommende forhandlinger vil blive fremsat kompromisforslag. Det bemærkes desuden, at forslagene er på Kommissionens arbejdsprogram for 2023.

Sagen er på dagsordenen for rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 8.-9. december 2022 med henblik på en statusorientering om forhandlingerne med Europa-Parlamentet.

3. Formål og indhold

Kommissionens oprindelige forordningsforslag har været genstand for en række drøftelser på arbejdsgruppeniveau. Den følgende gennemgang afspejler Rådets generelle indstilling til forordningsforslaget, der blev vedtaget på rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 7. december 2018. Det skal i den forbindelse understreges, at der har pågået trilogforhandlinger, og at der derfor løbende må forventes at blive fremsat kompromisforslag, der kan afvige fra Rådets generelle indstilling.

Forordningsforslaget bygger på princippet om gensidig anerkendelse og indfører europæiske kendelser om (1) udlevering og (2) sikring af elektronisk bevismateriale, der er lagret af en tjenesteudbyder, der udbyder sine tjenester i EU. De to typer kendelser kan kun udstedes i forbindelse med straffesager, herunder i forbindelse med efterforskning.

Begge typer kendelser vil skulle udstedes eller godkendes af en judiciel myndighed i en medlemsstat (udstedelsesstaten) og fremsendes ved brug af en særlig attest direkte til tjenesteudbyderen eller dennes retlige repræsentant, som tjenesteudbyderen – i medfør af det samtidigt fremsatte direktivforslag – har udpeget med henblik på indsamling af bevismateriale.

Forslaget adskiller sig fra andre retsakter, der bygger på princippet om gensidig anerkendelse, ved, at myndighederne i den medlemsstat, hvor tjenesteudbyderen er etableret eller repræsenteret (den fuldblydende medlemsstat), som udgangspunkt ikke inddrages, idet kendelsen sendes direkte til tjenesteudbyderen eller dennes retlige repræsentant.

Myndighederne i det land, hvor tjenesteudbyderen er etableret eller repræsenteret, vil kun blive inddraget i særlige tilfælde, eller hvis tjenesteudbyderen eller repræsentanten ikke efterkommer kendelsen.

Forslaget finder kun anvendelse i grænseoverskridende situationer, det vil sige i tilfælde, hvor tjenesteudbyderen er etableret eller repræsenteret i en anden medlemsstat end udstedelsesstaten. I de tilfælde, hvor tjenesteudbyderen er etableret eller repræsenteret i samme medlemsstat som den udstedende myndighed, vil sikringen eller udleveringen af bevismaterialet skulle ske efter nationale regler. Forslaget finder ligeledes anvendelse, hvis tjenesteudbyderen ikke er etableret eller repræsenteret i EU, men udbyder tjenester i EU.

Efter forordningsforslaget skal kendelser således sendes direkte fra en myndighed i en medlemsstat til en tjenesteudbyders retlige repræsentant i en anden medlemsstat. En sådan ordning ville rejse spørgsmål i henhold til grundloven, hvis forordningen havde virkning for og fandt anvendelse i Danmark. Det skyldes, at danske myndigheder efter grundloven som udgangspunkt anses for at være enekompetente til at udøve myndighedsbeføjelser inden for det danske territorium (det såkaldte uskrevne grundlovsforbud), herunder til at optræde med retligt forbindende virkning direkte over for virksomheder og personer i Danmark.

Idet forordningen er omfattet af retsforbeholdet, og dermed ikke finder anvendelse i Danmark, vil kendelser efter forordningsforslaget ikke kunne rettes til og fuldbyrdes direkte over for virksomheder etableret i Danmark. Derimod kan kendelser rettes til sådanne virksomheders retlige repræsentanter, som er udpeget i en anden medlemsstat, ligesom de kan fuldbyrdes, over for virksomhedens retlige repræsentant, af myndighederne i den pågældende medlemsstat. Sådanne kendelser vil derfor ikke få retlig virkning i Danmark.

På den baggrund vurderes det, at forordningsforslaget ikke i sin nuværende form rejser spørgsmål i forhold til grundloven.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Forslaget til forordning om europæiske editions- og sikringskendelser om elektronisk bevismateriale i straffesager behandles efter den almindelige lovgivningsprocedure (TEUF artikel 294), der indebærer, at forslaget skal vedtages med Europa-Parlamentet som medlovgiver.

Forslaget behandles i Europa-Parlaments Udvalg for Borgernes Rettigheder og Retlige og Indre Anliggender (LIBE), som vedtog den endelige ordførerrapport den 14. december 2020.

Det bemærkes, at kommissionens forslag fra april 2018 ikke definerede måden, hvorpå der skulle ske fremsendelse af kendelser til tjenesteudbydernes retlige repræsentanter, eller udveksling af indsamlet elektronisk bevismateriale.

Europa-Parlamentet foreslog i dets rapport en fælles EU-plattform til udveksling af indsamlet elektronisk bevismateriale (et IT-system).

Den 14. juni 2022 blev det under trilogforhandlingerne foreløbigt aftalt at drøfte forslaget om en EU-plattform på teknisk niveau, ligesom Kommissionen blev anmodet om at udarbejde udkast til relevante bestemmelser. Der foreligger et foreløbigt tekstudkast, som drøftes med Europa-Parlamentet. Da forhandlingerne med Europa-Parlamentet om forslaget om et IT-system forsat pågår, forventes det, at der i forbindelse med de kommende forhandlinger vil blive fremsat kompromisforslag. Danmarks retsstilling i forhold til det foreslåede IT-system vil blive nærmere afklaret, herunder i dialog med Kommissionen.

Der udestår forsat en række punkter i forslaget, hvor der endnu ikke er opnået enighed. Der pågår derfor forsat trilogforhandlinger om forslaget.

Det forventes således, at der i forbindelse med de kommende forhandlinger løbende vil blive fremsat kompromisforslag.

5. Nærhedsprincippet

Kommissionen har anført, at den grænseoverskridende dimension af de identificerede problemer betyder, at det er nødvendigt med tiltag på EU-niveau. Kommissionen har bl.a. anført, at de kriminalitetstyper, der findes elektroniske beviser for, ofte vedrører situationer, hvor den infrastruktur, de elektroniske beviser lagres på, samt tjenesteudbyderen, der driver infrastrukturen, er omfattet af en anden national retlig ramme – inden eller uden for EU – end den retlige ramme, som ofret og gerningsmanden er omfattet af. Som følge heraf kan det være meget tidskrævende og vanskeligt for det kompetente land at få effektiv adgang til elektroniske beviser på tværs af grænserne uden fælles minimumsregler.

Kommissionen har anført, at medlemsstaterne hver for sig vil have særligt svært ved at tage højde for den forskelligartede regulering i medlemsstaterne og ved at forbedre samarbejdet efter den nuværende EU-lovgivning, navnlig via den europæiske efterforskningskendelse.

På baggrund af de forskellige retlige tilgange, antallet af berørte politikområder (sikkerhed, grundlæggende rettigheder, herunder proceduremæssige rettigheder og beskyttelsen af personoplysninger, samt økonomiske aspekter) samt den brede vifte af interesser vurderer Kommissionen således, at det er mest hensigtsmæssigt med lovgivning på EU-niveau for at kunne adressere problemerne.

Det er – af de af Kommissionen anførte grunde – regeringens vurdering, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

6. Gældende dansk ret

Danmark har – med enkelte undtagelser – ikke gennemført særlig lovgivning om gensidig retshjælp i straffesager. Det antages imidlertid med støtte i retspraksis, at udenlandske begæringer om efterforskningsskridt i Danmark kan imødekommes, uanset om fremsættelsen og behandlingen af retsanmodninger er reguleret i en aftale, der finder anvendelse mellem Danmark og den anmodende stat. De relevante efterforskningsskridt gennemføres i givet fald på grundlag af en analog anvendelse af de relevante bestemmelser i retsplejeloven, idet en udenlandsk anmodning om efterforskning, herunder

ransagning, beslaglæggelse samt edition kan imødekommes, hvis det pågældende efterforskningskridt kunne gennemføres i forbindelse med en tilsvarende national strafferetlig efterforskning.

Lov om fuldbyrdelse af visse strafferetlige afgørelser i Den Europæiske Union indeholder endvidere en række særlige regler og procedurer for retshjælp til andre medlemsstater for så vidt angår fuldbyrdelse af visse strafferetlige afgørelser.

Princippet i reglerne om gensidig retshjælp er, at anmodninger om retshjælp fremsendes mellem de relevante myndigheder i medlemsstaterne.

Der findes ikke danske regler om fremsendelse af kendelser om udlevering af bevismateriale i straffesager direkte til en tjenesteudbyder på tværs af landegrænserne.

7. Konsekvenser

Forordningsforslaget er som nævnt fremsat med hjemmel i TEUF artikel 82, stk. 1. Danmark deltager således ikke i vedtagelsen af forordningsforslaget, ligesom forslaget ikke vil være bindende for eller finde anvendelse i Danmark.

Forslaget har derfor i sig selv ikke lovgivningsmæssige, økonomiske eller øvrige konsekvenser for Danmark.

Det bemærkes imidlertid, at forordningsforslaget skal ses i sammenhæng med det samtidig fremsatte direktivforslag, som ikke er omfattet af retsforbeholdet, hvorfor det umiddelbart vurderes, at en vedtagelse af forordningsforslaget sammenholdt med en vedtagelse af det samtidigt fremsatte direktivforslag vil have konsekvenser for Danmark, herunder for erhvervslivet. Danmarks stilling i relation til forordningsforslaget er i øjeblikket ved at blive nærmere afdækket i lyset af Danmarks tilknytning til direktivforslaget. De mulige konsekvenser af forordningsforslaget vil på baggrund af resultatet af denne undersøgelse kunne fastlægges nærmere.

8. Høring

Forslaget har været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer mv.:

Præsidenten for Vestre Landsret, Præsidenten for Østre Landsret, Præsidenten for Sø- og Handelsretten, Præsidenterne for byretterne, Advokatrådet,

Amnesty International, Dansk Erhverv, Danske Advokater, Datatilsynet, Den Danske Dommerforening, Dommerfuldmægtigforeningen, Domstolsstyrelsen, Foreningen af Advokater og Advokatfuldmægtige, Foreningen af Offentlige Anklagere, Handelshøjskolen i København (Juridisk Institut), Handelshøjskolen i Aarhus (Juridisk Institut), Institut for Menneskerettigheder, Kriminalpolitisk Forening (KRIM), Københavns Universitet, Landsforeningen af Forsvarsadvokater, Politiforbundet, Retspolitisk Forening, Rigsadvokaten, Rigspolitiet, Syddansk Universitet (Juridisk Institut), Aalborg Universitet (Juridisk Institut), og Aarhus Universitet (Juridisk Institut). Præsidenten for Vestre Landsret, Præsidenten for Østre Landsret, Præsidenten for Sø- og Handelsretten, Præsidenterne for byretterne, Institut for Menneskerettigheder, Rigspolitiet, Politiforbundet, Datatilsynet og Domstolsstyrelsen har afgivet høringssvar, men har ikke haft bemærkninger til forslaget.

IT-Politisk forening, Erhvervsstyrelsen, Dansk Erhverv og Advokatrådet har afgivet høringssvar med bemærkninger til forslaget.

IT-Politisk forening har bl.a. anført, at det er et grundlæggende problem ved forordningsforslaget, at det giver myndigheder mulighed for at operere direkte i andre EU-lande, ved at udstede bindende editionskendelser til tjenesteudbydere, uden at involvere myndighederne i modtagerlandet. Med forordningsforslaget overlades det dermed til private tjenesteudbydere at værne om borgernes retssikkerhed og grundlæggende rettigheder.

Dansk Erhverv har bl.a. anført, at der på tværs af grænser er behov for en ny måde at behandle og fremskaffe elektronisk bevismateriale i straffesager - forudsat at det ikke går ud over tjenesteudbyderes mulighed for at beskytte brugernes data. Imidlertid ses der med bekymring på den situation, at Danmark står uden for de retslige instrumenter introduceret i forordningsforslaget. På den baggrund opfordrer Dansk Erhverv bl.a. til en analyse af eventuelle modstridende forpligtelser samt en mulig justering af dansk lovgivning med henblik på at sikre overensstemmelse med forordningen.

Erhvervsstyrelsen har vurderet, at en vedtagelse af forordningsforslaget sammenholdt med en vedtagelse af direktivforslaget kan medføre administrative byrder for erhvervslivet.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Forordningsforslaget har været genstand for en række drøftelser på arbejds-

gruppeniveau i forbindelse med trilogforhandlingerne med Europa-Parlamentet, men der er endnu ikke opnået enighed om en fælles tilgang mellem Rådet og Parlamentet.

Det forventes, at medlemsstaterne vil tage statusorienteringen til efterretning på rådsmødet den 8.-9. december 2022.

10. Regeringens generelle holdning

Fra dansk side er man overordnet positivt indstillet over for forslaget, der har til formål at lette det retlige samarbejde i straffesager.

Det bemærkes dog, at Danmark, som følge af retsforbeholdet, ikke vil deltage i en kommende vedtagelse af forordningsforslaget, som derfor ikke vil være bindende for eller finde anvendelse i Danmark.

Som følge af det samtidigt fremsatte direktivforslag, som ikke er omfattet af retsforbeholdet, vil forslagene dog kunne medføre visse konsekvenser for Danmark, jf. pkt. 7. I forbindelse med forhandlingerne med Europa-Parlamentet vil man fra dansk side derfor fortsat være opmærksom på, hvilken betydning forslaget vil have for Danmark, herunder for danske myndigheder, forbrugere og tjenesteudbydere, samt for det fremtidige samarbejde med de øvrige medlemsstater.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Forordningsforslaget har senest været forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering forud for rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 13.-14. oktober 2022.

Punkt 5. E-Beviser: b) Direktiv om harmoniserede regler for udpegning af retlige repræsentanter med henblik på indsamling af bevismateriale i straffesager

Revideret notat. Ændringerne er markeret med streg i marginen.

Sagen er ikke omfattet af retsforbeholdet.

KOM(2018) 226 endelig

1. Resumé

Sagen er på dagsordenen for rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 8.-9. december 2022 med henblik på en statusorientering om forhandlingerne med Europa-Parlamentet om forslaget til et direktiv om harmoniserede regler for udpegning af retlige repræsentanter med henblik på indsamling af bevismateriale i straffesager. Rådet vedtog en generel indstilling til forordningsforslaget på rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 7. december 2018 og til direktivforslaget på rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 7.-8. marts 2019. Europa-Parlamentet vedtog en endelig position til forslagene den 14. december 2020, hvorefter der har pågået trilogforhandlinger om forslagene. Status i sagen er, at der fortsat pågår forhandlinger med Europa-Parlamentet om forslagene. Der er fortsat en række udeståender, som vil skulle afklares, forinden indgåelse af en endelig politisk aftale. Direktivforslaget har overordnet til formål at lette indsamlingen af elektronisk bevismateriale på tværs af landegrænser i straffesager. Endvidere har forslaget til formål at reducere hindringer for tjenesteudbydernes frie udveksling af tjenesteydelser. Forslaget til direktiv om harmoniserede regler for udpegning af retlige repræsentanter med henblik på indsamling af bevismateriale i straffesager er ikke omfattet af retsforbeholdet. Forslaget vurderes at være i overensstemmelse med nærhedsprincippet. Direktivforslaget forventes at kræve ændringer i dansk lovgivning. Fra dansk side er man overordnet positiv over for forslaget, og man vil fra dansk side fortsat være opmærksom på, hvilken betydning forslaget vil have for Danmark, herunder for danske myndigheder, tjenesteudbydere og forbrugere samt for det fremtidige samarbejde med de øvrige medlemsstater. Det forventes, at man fra dansk side kan tage statusorienteringen til efterretning.

2. Baggrund

Kommissionen fremsatte den 17. april 2018 en pakke bestående af a) et forordningsforslag om europæiske editions- og sikringskendelser om elektro-

nisk bevismateriale i straffesager samt b) et direktivforslag om harmoniserede regler for udpegning af retlige repræsentanter med henblik på indsamling af bevismateriale i straffesager.

De to forslag supplerer de eksisterende EU-regler om retligt samarbejde, herunder konventionen om gensidig retshjælp i straffesager mellem EU's medlemsstater, samt den europæiske efterforskningskendelse. Danmark deltager ikke i sidstnævnte på grund af retsforbeholdet.

Forordningsforslaget er fremsat med hjemmel i TEUF artikel 82, stk. 1. I henhold til artikel 1 og 2 i protokollen om Danmarks stilling (forbeholdet vedrørende retlige og indre anliggender) deltager Danmark ikke i en kommende vedtagelse af det foreliggende forordningsforslag, og forordningen vil ikke være bindende for eller finde anvendelse i Danmark.

Direktivforslaget er fremsat med hjemmel i TEUF artikel 53 og 62. Direktivforslaget er ikke omfattet af retsforbeholdet, og Danmark deltager derfor i en kommende vedtagelse af det foreliggende direktivforslag, der således vil være bindende for og finde anvendelse i Danmark. Begge forslag skal vedtages efter den almindelige lovgivningsprocedure (TEUF artikel 294).

Rådet vedtog en generel indstilling til forordningsforslaget i forbindelse med rådsmødet den 7. december 2018 og til direktivforslaget i forbindelse med rådsmødet den 7.-8. marts 2019. Europa-Parlamentet vedtog den endelige ordførerrapport den 14. december 2020.

Trilogforhandlingerne om både forordnings- og direktivforslaget blev indledt den 10. februar 2021. Forslagene forhandles samlet. Der er fortsat en række udeståender, som vil skulle afklares, forinden indgåelse af en endelig politisk aftale om forslagene. Det forventes derfor, at der i forbindelse med de kommende forhandlinger vil blive fremsat kompromisforslag. Det bemærkes desuden, at forslagene er på Kommissionens arbejdsprogram for 2023.

Direktivforslaget er modtaget i dansk sprogversion den 25. maj 2018.

Sagen er på dagsordenen for rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 8.-9. december 2022 med henblik på en statusorientering om fremdriften i forhandlingerne med Europa-Parlamentet.

3. Formål og indhold

Kommissionens oprindelige direktivforslag har været genstand for en række drøftelser på arbejdsgruppeniveau. Den følgende gennemgang afspejler Rådets generelle indstilling til direktivforslaget, der blev vedtaget på rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 7.-8. marts 2019. Det skal i den forbindelse understreges, at der har pågået trilogforhandlinger, og at der derfor løbende må forventes at blive fremsat kompromisforslag, der kan afvige fra Rådets generelle indstilling.

Direktivforslaget har til formål at forpligte medlemslandene til at pålægge udbydere af visse elektroniske tjenester, som udbyder tjenester i EU, at udpege en retlig repræsentant, som skal modtage, overholde og håndhæve afgørelser fra kompetente myndigheder om indsamling af bevismateriale i straffesager på vegne af den pågældende tjenesteudbyder. Der vil eksempelvis kunne være tale om de kendelser om udlevering og sikring af elektronisk bevismateriale, der indføres med det samtidigt fremsatte forordningsforslag, men der kunne for eksempel også være tale om rent nationale anmodninger eller anmodninger baseret på den europæiske efterforskningskendelse eller i medfør af reglerne om retshjælp.

Det afgørende for, om en tjenesteudbyder er omfattet er, om tjenesteudbyderen gør det muligt for juridiske eller fysiske personer i en eller flere medlemsstater at anvende sine tjenester. Den blotte tilgængelighed af tjenesten er dog ikke tilstrækkelig. Der stilles derfor også krav om en ”væsentlig tilknytning” til den eller de medlemsstater, hvor tjenesterne stilles til rådighed, hvilket vil skulle afgøres på grundlag af en række momenter. En sådan væsentlig tilknytning anses for at være til stede, hvis tjenesteudbyderen er etableret i EU.

For tjenesteudbydere uden for EU vil det være afgørende for, om kravet om væsentlig tilknytning er opfyldt, om der er et betydeligt antal brugere i en eller flere medlemsstater, eller om tjenesteudbyderen målretter sine tjenester mod en eller flere medlemsstater, f.eks. ved at markedsføre tjenesterne på det nationale sprog eller ved at udbyde app's i lokale ”app-butikker”.

Forslaget finder ikke anvendelse for tjenesteudbydere, der er etableret i en enkelt medlemsstat og alene udbyder tjenester på denne medlemsstats område. Danske virksomheder, der alene udbyder tjenester i Danmark, vil således ikke blive forpligtet efter direktivet.

Alene udbydere af visse kategorier af tjenester foreslås på nuværende tidspunkt omfattet af forslaget. Der er foreløbigt opnået enighed om kategorierne i trilogforhandlingerne.

En udbyder af sådanne tjenester, som udbyder sine tjenester i EU, jf. det ovenfor beskrevne, vil skulle udpege mindst én retlig repræsentant inden for EU. Repræsentanten vil skulle udpeges i en af de medlemsstater, hvor tjenesteudbyderen udbyder sine ydelser eller er etableret.

Den retlige repræsentant kan være en fysisk eller juridisk person, herunder tredjemand. Tjenesteudbyderen vil også kunne udpege et eksisterende forretningssted, herunder en juridisk enhed, et agentur, et kontor eller hovedsædet.

Direktivforslaget indeholder en bestemmelse om, at hvis en tjenesteudbyder er forpligtet til at udpege en retlig repræsentant, og hvis tjenesteudbyderen udbyder sine tjenester i en medlemsstat, der deltager i det retlige samarbejde på det strafferetlige område (instrumenter vedtaget i henhold til TEUF afsnit V, kapitel 4), skal tjenesteudbyderen udpege mindst én retlig repræsentant i en medlemsstat, der deltager i det retlige samarbejde i straffesager. Baggrunden for denne bestemmelse er, at Danmark som følge af retsforbeholdet (samt i et vist omfang også Irland) ikke i alle tilfælde vil være bundet af den retsakt (f.eks. den europæiske efterforskningskendelse), som ligger til grund for anmodningen til den retlige repræsentant.

Dette medfører, at en retlig repræsentant udpeget i Danmark (eller i en anden medlemsstat, der ikke deltager i et eller flere af de relevante samarbejdsinstrumenter), ikke vil kunne varetage sit hverv fuldt ud, idet vedkommende ikke vil kunne modtage en kendelse i henhold til det instrument, som medlemsstaten ikke deltager i.

For Danmark vil denne bestemmelse i praksis medføre, at en dansk tjenesteudbyder omfattet af direktivet, der udbyder tjenester i et andet EU-land end Danmark, ikke vil kunne udpege sin retlige repræsentant i Danmark, fordi Danmark som følge af retsforbeholdet ikke i alle tilfælde vil være bundet af de retsakter, der ligger til grund for anmodningen. Den danske virksomhed vil således skulle udpege sin retlige repræsentant i en medlemsstat, der deltager i det EU-retlige samarbejde på det strafferetlige område.

Tjenesteudbyderne skal oplyse den centrale myndighed i den medlemsstat, hvori den retlige repræsentant udpeges, om udpegningen og kontaktoplysninger på den pågældende retlige repræsentant, samt om det eller de sprog, der kan rettes henvendelse til repræsentanten på. Har en tjenesteudbyder udpeget flere retlige repræsentanter, skal tjenesteudbyderen desuden oplyse om de kriterier, som tjenesteudbyderen har fastsat skal gælde for fordelingen mellem repræsentanterne ved fremsendelsen af henvendelser. Medlemslandenes myndigheder vil kunne afvige fra disse kriterier i behørigt begrundede tilfælde. Tjenesteudbyderen skal gøre oplysningerne offentligt tilgængelige og orientere om eventuelle ændringer.

Medlemsstaterne skal ved fastsættelsen af nationale regler sikre bl.a., at såvel den retlige repræsentant som tjenesteudbyderen kan gøres ansvarlige for manglende opfyldelse af de forpligtelser, der udspringer af den retlige ramme, som gælder ved repræsentantens modtagelse af afgørelser og kendelser.

Medlemsstaterne skal bl.a. også indføre sanktioner for tjenesteudbyderens overtrædelse af nationale bestemmelser, der vedtages i medfør af direktivet, herunder hvis en tjenesteudbyder ikke udpeger en retlig repræsentant i overensstemmelse med direktivet eller ikke forsyner repræsentanten med de nødvendige beføjelser og ressourcer til generelt at kunne efterkomme de kompetente myndigheders afgørelser. Straffen for ikke at efterkomme en konkret afgørelse, såsom en kendelse i en konkret sag, vil derimod skulle følge af andre instrumenter, såsom det samtidigt fremsatte forordningsforslag, eller af national ret.

Direktivforslaget indfører endvidere en række andre forpligtelser for de enkelte medlemsstater med henblik på sikring af direktivets effektivitet.

Direktivforslaget indeholder herudover bestemmelser om mekanismer vedrørende koordination mellem de centrale myndigheder i medlemsstaterne, gennemførelse, evaluering og ikrafttræden.

Der henvises for en nærmere gennemgang af forordnings- og direktivforslagene om e-Beviser, herunder i forhold til retssikkerhed og forholdet til det danske retsforbehold, til justitsministerens besvarelse af 29. januar 2019 af spørgsmål nr. 1 fra Folketingets Europaudvalg.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Forslaget til direktiv om harmoniserede regler for udpegning af retlige repræsentanter med henblik på indsamling af bevismateriale i straffesager behandles efter den almindelige lovgivningsprocedure (TEUF artikel 294), der indebærer, at forslaget skal vedtages med Europa-Parlamentet som medlovgiver.

Forslaget behandles i Europa-Parlamentets Udvalg for Borgernes Rettigheder og Retlige og Indre Anliggender (LIBE), som vedtog den endelige ordførerrapport den 14. december 2020.

Europa-Parlamentet har bl.a. tidligere foreslået at sammenlægge forordningsforslaget om europæiske editions- og sikringskendelser om elektronisk bevismateriale i straffesager med direktivforslaget om harmoniserede regler for udpegning af retlige repræsentanter med henblik på indsamling af bevismateriale i straffesager, så der alene blev lagt op til at vedtage én samlet forordning om e-beviser.

Der udestår fortsat en række punkter i direktivforslaget, hvor der endnu ikke er opnået enighed. Der pågår derfor fortsat trilogforhandlinger om forslaget. Det forventes således, at der i forbindelse med de kommende forhandlinger løbende vil blive fremsat kompromisforslag.

5. Nærhedsprincippet

Kommissionen har anført, at forslaget omfatter tjenesteudbydere, der udbyder deres tjenester i EU, uanset hvor de er etableret, dvs. både i og uden for EU.

Kommissionen har i den forbindelse anført, at det i mangel af en fælles EU-tilgang er sandsynligt, at ukoordinerede nationale løsninger i forhold til modtagelse, overholdelse og fuldbyrdelse af afgørelser om indsamling af bevismateriale i straffesager vil føre til en fragmentering og skabe et klude-tæppe af forskellige og potentielt konfliktende nationale forpligtelser for de tjenesteudbydere, der driver virksomhed på flere markeder. Kommissionen har anført, at dette hæmmer leveringen af tjenesteydelser i hele EU.

På baggrund af de forskellige retlige tilgange samt de mange interessenter vurderer Kommissionen således, at det er mest hensigtsmæssigt med lovgivning på EU-niveau for at kunne adressere problemerne.

Det er – af de af Kommissionen anførte grunde – regeringens vurdering, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

6. Gældende dansk ret

Der findes ikke i dansk ret regler om tjenesteudbyderes udpegning af en retlig repræsentant med henblik på indsamling af bevismateriale i straffesager.

7. Konsekvenser

Det vurderes, at en vedtagelse af direktivforslaget vil medføre behov for tilpasning af dansk lovgivning.

Det vurderes endvidere, at en vedtagelse af direktivforslaget vil have konsekvenser for erhvervslivet. Disse konsekvenser vil være forbundet med, at danske virksomheder, der er omfattet af direktivet, skal udpege en retlig repræsentant, der skal være bosiddende eller etableret i en anden medlemsstat end Danmark og besvare anmodninger fra andre medlemsstaters retslige myndigheder vedrørende udlevering af bevismateriale i straffesager. De nærmere økonomiske konsekvenser for erhvervslivet vil skulle afklares nærmere i forbindelse med gennemførelsen af direktivet i dansk ret.

8. Høring

Kommissionens forslag har været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer mv.:

Præsidenten for Vestre Landsret, Præsidenten for Østre Landsret, Præsidenten for Sø- og Handelsretten, Præsidenterne for byretterne, Advokatrådet, Amnesty International, Dansk Erhverv, Danske Advokater, Datatilsynet, Den Danske Dommerforening, Dommerfuldmægtigforeningen, Domstolsstyrelsen, Foreningen af Advokater og Advokatfuldmægtige, Foreningen af Offentlige Anklagere, Handelshøjskolen i København (Juridisk Institut), Handelshøjskolen i Aarhus (Juridisk Institut), Institut for Menneskerettigheder, Kriminalpolitisk Forening (KRIM), Københavns Universitet, Landsforeningen af Forsvarsadvokater, Politiforbundet, Retspolitisk Forening, Rigsadvokaten, Rigspolitiet, Syddansk Universitet (Juridisk Institut), Aalborg Universitet (Juridisk Institut), og Aarhus Universitet (Juridisk Institut).

Præsidenten for Vestre Landsret, Præsidenten for Østre Landsret, Præsidenten for Sø- og Handelsretten, Præsidenterne for byretterne, Institut for Men-

neskerettigheder, Rigspolitiet, Politiforbundet, Datatilsynet og Domstolsstyrelsen har afgivet hørings svar, men har ikke haft bemærkninger til forslagene.

IT-Politisk forening, Erhvervsstyrelsen og Dansk Erhverv har afgivet hørings svar med bemærkninger til begge forslag.

IT-Politisk forening har bl.a. anført, at direktivforslaget kan medføre en konkurrencemæssig ulempe for danske tjenesteudbydere, da de modsat tjenesteudbydere i andre EU-lande ikke nødvendigvis kan nøjes med at udpege en retlig repræsentant i deres hjemland. Det bør efter dansk ret sikres, at en dansk tjenesteudbyder kan udlevere de nødvendige oplysninger om danske borgere til en retlig repræsentant uden for Danmark – med henblik på, at den retlige repræsentant kan efterleve en europæisk editionskendelse.

Dansk Erhverv har bl.a. anført, at der på tværs af grænser er behov for en ny måde at behandle og fremskaffe elektronisk bevismateriale i straffesager. Dog bemærkes det, at konsekvenserne af retsforbeholdet bør undersøges både for danske virksomheder og globale virksomheders tilskyndelse til at slå sig ned med hovedsæde i Danmark.

Erhvervsstyrelsen har vurderet, at en vedtagelse af direktivforslaget sammenholdt med en vedtagelse af det fremsatte forordningsforslag kan medføre væsentlige administrative byrder for erhvervslivet.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Direktivforslaget har været genstand for en række drøftelser på arbejdsgruppeniveau i forbindelse med forhandlingerne med Europa-Parlamentet med henblik på at finde kompromis, men der er endnu ikke opnået enighed om en fælles tilgang mellem Rådet og Parlamentet.

Det forventes, at medlemsstaterne vil tage statusorienteringen til efterretning på rådsmødet den 8.-9. december 2022.

10. Regeringens generelle holdning

Fra dansk side er man overordnet positivt indstillet over for forslaget, der har til formål at lette det retlige samarbejde i straffesager og reducere hindringer for tjenesteudbydernes frie udveksling af tjenesteydelser i EU.

Danmark er således positivt indstillet over for, at direktivet indebærer, at danske virksomheder omfattes af direktivet, der udbyder tjenesteydelser i

andre medlemsstater, fremadrettet ikke vil blive mødt med forskellige krav vedrørende udpegning af retlige repræsentanter i de forskellige medlemsstater. Der vil f.eks. ikke fremadrettet kunne stilles krav om, at danske virksomheder udpeger repræsentanter i alle de medlemsstater, hvori virksomhederne udbyder tjenesteydelser.

Direktivforslaget vil imidlertid medføre visse konsekvenser for Danmark, jf. pkt. 7. Fra dansk side har der under forhandlingerne været lagt vægt på, hvilken betydning forordnings- og direktivforslagene vil have for Danmark, herunder for danske myndigheder, forbrugere og tjenesteudbydere, samt for det fremtidige samarbejde med de øvrige medlemsstater, herunder særligt set i lyset af, at forordningsforslaget om europæiske editions- og sikringskendelser om elektronisk bevismateriale i straffesager ikke finder anvendelse for eller i Danmark.

Kommissionen har i sammenhæng hermed uformelt tilkendegivet over for regeringen, at kendelser efter det af Kommissionen fremsatte forordningsforslag som udgangspunkt – på samme måde som for tjenesteudbydere fra lande uden for EU – tillige vil omfatte bevismateriale, der er lagret i Danmark.

Forordningsforslaget i sammenhæng med direktivforslaget vil også medføre, at en repræsentant for en dansk tjenesteudbyder omfattet af direktivet, der udbyder tjenester i et andet EU-land end Danmark, vil have de samme rettigheder som repræsentanter for tjenesteudbydere fra lande uden for EU i forhold til håndteringen af editions- og sikringskendelser efter forordningen. Det gælder bl.a. forordningens regler om håndtering af de situationer, hvor der måtte gælde særlige nationale regler for udlevering af bevismateriale.

Regeringen afventer i øjeblikket Kommissionens bekræftelse af ovenstående forståelse af forordningens anvendelse for danske virksomheder.

I forbindelse med forhandlingerne med Europa-Parlamentet vil man fra dansk side fortsat være opmærksom på, hvilken betydning forslagene vil have for Danmark, herunder for danske myndigheder, forbrugere og tjenesteudbydere, samt for det fremtidige samarbejde med de øvrige medlemsstater.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Direktivforslaget har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 1. marts 2019 med henblik på forhandlingsoplæg forud for rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 7.-8. marts 2019.

Direktivforslaget har senest været forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering forud for rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 13.-14. oktober 2022.

Punkt 6. Direktiv om inddrivelse og konfiskation af aktiver

Revideret notat. Ændringerne er markeret med streg i marginen.

Sagen er omfattet af retsforbeholdet.

KOM Nr. (2022) 245 endelig

1. Resumé

Sagen er på dagsordenen for rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 8.-9. december 2022 med henblik på en politisk drøftelse. Kommissionen fremsatte den 25. maj 2022 forslag til et direktiv om inddrivelse og konfiskation af aktiver, som har til formål at styrke medlemsstaternes mulighed for at spore, identificere, beslaglægge, konfiskere og forvalte aktiver, der hidrører fra kriminelle handlinger. Forslaget er omfattet af retsforbeholdet og har derfor hverken lovgivningsmæssige eller økonomiske konsekvenser. Fra dansk side er man umiddelbart positivt indstillet over for forslaget.

2. Baggrund

EU-Kommissionen fremlagde den 14. april 2021 en strategi for bekæmpelse af organiseret kriminalitet (KOM(2021) 170 endelig). Det fremgår bl.a. heraf, at det vigtigste motiv til organiseret kriminalitet er økonomisk vinding, hvorfor inddrivelse af aktiver er et meget effektivt middel til at afskrække kriminelle fra deres ulovlige aktiviteter. Kommissionen fremhævede i den forbindelse, at den havde til hensigt at foreslå en skærpelse af reglerne om inddrivelse og konfiskation af aktiver.

Den 25. maj 2022 fremsatte Kommissionen forslag til et direktiv om inddrivelse og konfiskation af aktiver, der har til formål at styrke reglerne herom.

Forslaget til direktiv er oversendt til Rådet den 20. juni 2022 i dansk sprogversion. Forslaget er fremsat med hjemmel i TEUF artikel 82, stk. 2, artikel 83, stk. 1 og 2, samt artikel 87, stk. 2, og skal behandles efter den almindelige lovgivningsprocedure i TEUF artikel 294. Rådet træffer afgørelse med kvalificeret flertal.

I medfør af artikel 1 og 2 i protokol nr. 22 om Danmarks stilling, der er knyttet som bilag til TEU og TEUF ("retsforbeholdet"), deltager Danmark ikke i vedtagelsen af direktivet, som ikke er bindende for og ikke finder anvendelse i Danmark.

Samtidig med fremsættelsen af direktivforslaget, fremsatte Kommissionen på baggrund af situationen i Ukraine den 25. maj 2022 et forslag til Rådets afgørelse om at tilføje overtrædelse af EU-sanktioner som et kriminalitetsområde i henhold til TEUF artikel 83, stk. 1 (KOM(2022) 247 endelig). Formålet hermed er at kriminalisere overtrædelse af EU-sanktioner, og – hvis forslaget til radsafgørelse vedtages – i et direktiv at fastsætte minimumsregler for definitionen af strafbare handlinger og sanktioner. Forslaget til radsafgørelsen er ligeledes omfattet af retsforbeholdet, hvorfor Danmark ikke deltager i vedtagelse af afgørelsen, som ikke er bindende for og ikke finder anvendelse i Danmark. Det bemærkes, at overtrædelse af EU-sanktioner er strafbart i Danmark i medfør af straffelovens § 110 c, stk. 3.

Hvis forslaget til Rådets afgørelse vedtages, lægger Kommissionen med forslaget til direktiv om inddrivelse og konfiskation af aktiver op til, at direktivet også skal finde anvendelse på tilsidesættelse af EU-sanktioner, når en sådan adfærd udgør en strafbar handling.

Forslaget har været drøftet i Gruppen vedrørende Retligt Samarbejde i Straffesager (COPEN).

Det bemærkes, at Rigsadvokaten som led i aftalen om politiets og anklagemyndighedens økonomi 2021-2023 har udarbejdet en rapport med forslag til ændringer af de juridiske rammer for sporingsarbejdet i Danmark. Forslagene vedrører overordnet forbedret sporingsarbejde, effektiv realisering, hjemtagelse af opgaver fra ekstern bistand og anvendelse af konfiskerede aktiver.

3. Formål og indhold

3.1. Generelt

Direktivforslaget har til formål at styrke reglerne om inddrivelse og konfiskation af aktiver ved at fastsætte minimumsregler for sporing og identifikation samt beslaglæggelse og konfiskation i forbindelse med en række nærmere angivne strafbare handlinger.

Forslaget indeholder derudover en række bestemmelser, der skal lette gennemførelse af EU-sanktioner, hvor det er nødvendigt for at forebygge, afsløre eller efterforske strafbare handlinger ved tilsidesættelse af EU-sanktioner.

3.2. Nærmere om hovedelementerne i forslaget

Sporing og identifikation af aktiver

Forslagets kapitel II indeholder en række bestemmelser, der bl.a. fastsætter, at medlemsstaterne skal sikre, at der indledes en efterforskning for at spore relevante aktiver straks, i) når der indledes en efterforskning, hvor den strafbare handling kan give betydelige økonomiske fordele, eller ii) hvor det er nødvendigt for at forebygge, afsløre eller efterforske strafbare handlinger i forbindelse med overtrædelse af EU-sanktioner.

Derudover indføres en forpligtelse om, at hver medlemsstat skal oprette mindst ét kontor for inddrivelse af aktiver med henblik på at lette det grænseoverskridende samarbejde med efterforskning for at spore aktiver, og der fastsættes en række regler om bl.a. kontorerens adgang til og udveksling af oplysninger.

Beslaglæggelse og konfiskation af aktiver

Med forslagets kapitel III opstilles en række forpligtelser og regler for medlemsstaterne i forhold til at foretage beslaglæggelse og konfiskation af aktiver. Der lægges bl.a. op til, at medlemsstaterne skal sikre, at kontorer for inddrivelse af aktiver forinden en egentlig beslaglæggelse skal kunne træffe beslutning om en midlertidig hastebeslaglæggelsesforanstaltning i en periode på maksimalt syv dage, hvis det er nødvendigt for at bevare et formuegode.

Derudover foreslås det, at medlemsstaterne forpligtes til at sikre, at der efter endelig dom kan foretages konfiskation af redskaber og udbytte, der stammer fra en strafbar overtrædelse, og ligeledes at muliggøre konfiskation af formuegoder, hvis værdi svarer til redskaber eller udbytte, der hidrører fra en strafbar handling. Endvidere forpligtes medlemsstaterne til at muliggøre konfiskation af aktiver, som en mistænkt eller tiltalt direkte eller indirekte har overført til en tredjemand, som vidste eller burde have vidst, at overførslen eller erhvervelsen skete med henblik på at undgå konfiskation. Konfiskation af formuegoder, der tilhører en person, der er dømt for en strafbar handling, som direkte eller indirekte kan give anledning til økonomiske fordele, skal desuden være mulig i tilfælde, hvor det findes godtgjort, at formuegoderne hidrører fra kriminelle handlinger ("udvidet konfiskation"). Endelig skal konfiskation være mulig, uden at der er faldet endelig dom, hvis den mistænkte eller tiltalte eksempelvis bliver syg, forsvinder eller har immunitet. Herudover skal der kunne foretages konfiskation, hvor formuegoder beslaglægges på grundlag af en mistanke om deltagelse i organiseret kriminalitet, og hvor konfiskation i henhold til andre bestemmelser i direktivet ikke er mulig.

Forvaltning af aktiver

Forslagets kapitel IV fastsætter regler for forvaltningen af beslaglagte og konfiskerede formuegoder. Det følger bl.a. heraf, at der inden en beslutning om beslaglæggelse skal foretages en vurdering af omkostningerne forbundet hermed. I visse tilfælde vil beslaglagte formuegoder desuden kunne overføres eller sælges inden beslutningen om konfiskation, eksempelvis hvis formuegoderne er letfordærlige eller hurtigt taber værdi ("mellemliggende salg").

Forslaget indeholder derudover et krav om, at hver medlemsstat skal oprette eller udpege mindst ét kontor for forvaltning af aktiver, der skal forvalte beslaglagte og konfiskerede formuegoder.

Øvrige elementer

Det følger af artikel 27, stk. 3, i forslaget til direktiv, at Kommissionen kan vedtage delegerede retsakter med henblik på at fastsætte mere detaljerede regler for de oplysninger, der skal indhentes, og metoden til udarbejdelse af de statistikker, som medlemsstaterne skal udarbejde og ajourføre efter artikel 27, stk. 1, og de nærmere bestemmelser for deres fremsendelse til Kommissionen.

Forslaget indeholder derudover en række bestemmelser om bl.a. retssikkerhedsgarantier, pligt til udarbejdelse af nationale strategier for inddrivelse af aktiver og samarbejde med EU-agenturer og tredjelande.

Endelig følger det af artikel 35 i forslaget til direktiv, at det erstatter følgende retsakter for så vidt angår de medlemsstater, der er bundet af dette direktiv: fælles aktion 98/699/RIA vedrørende hvidvaskning af penge, identifikation, opsporing, indefrysning, beslaglæggelse og konfiskation af redskaber og udbytte fra strafbart forhold, rammeafgørelse 2001/500/RIA om hvidvaskning af penge, identifikation, opsporing, indefrysning eller beslaglæggelse og konfiskation af redskaber og udbytte fra strafbart forhold og rammeafgørelse 2005/212/RIA om konfiskation af udbytte, redskaber og formuegoder fra strafbart forhold, Rådets afgørelse 2007/845/RIA om samarbejde mellem medlemsstaternes kontorer for inddrivelse af aktiver om opsporing og identificering af udbyttet fra strafbart forhold eller andre formuegoder forbundet med kriminalitet og direktiv 2014/42/EU om indefrysning og konfiskation af redskaber og udbytte fra strafbart forhold. Fælles aktion 98/699/RIA, rammeafgørelse 2001/500/RIA samt 2005/212/RIA og Rådets afgørelse 2007/845/RIA vil således fortsat være bindende for Danmark.

Sagen er på dagsordenen for rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 8.-9. december 2022 med henblik på en politisk drøftelse.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet er i henhold til den almindelige lovgivningsprocedure (TEUF artikel 294) medlovgiver. Der foreligger endnu ikke en udtalelse fra Europa-Parlamentet.

5. Nærhedsprincippet

Kommissionen vurderer, at det er afgørende for en effektiv inddrivelse af redskaber og udbytte fra strafbart forhold, at der foretages en fornyet indsats i hele EU over for kriminelle organisationers finansielle midler. Kommissionen vurderer, at forslaget vil lette det grænseoverskridende samarbejde og bidrage til en mere effektiv bekæmpelse af organiseret kriminalitet.

Kommissionen anfører til støtte herfor, at medlemsstaterne ikke alene kan bekæmpe organiseret kriminalitet grundet den grænseoverskridende karakter. Kommissionen anfører, at 70 pct. af de kriminelle grupper, der opererer i EU, er aktive i mere end tre medlemsstater, og at kriminelle grupper anvender et komplekst net af bankkonti og skuffeselskaber på tværs af medlemsstater for at skjule revisionssporet samt kilden og ejendomsretten til midler, idet de kriminelle tilsyneladende har fokus på medlemsstater med svagere ordninger til brug for inddrivelse af aktiver.

Regeringen er enig i Kommissionens vurdering af, at nærhedsprincippet er overholdt.

6. Gældende dansk ret

6.1. Retsplejeloven

Efterforskning

Det følger af retsplejelovens § 743, at politiets efterforskning har til formål at klarlægge, om betingelserne for at pålægge strafansvar eller anden strafretlig retsfølge er til stede, og at tilvejebringe oplysninger til brug for sagens afgørelse samt forberede sagens behandling ved retten. Efterforskningens tilrettelæggelse og gennemførelse bygger på en række grundlæggende principper i straffeprocessen, herunder princippet om objektivitet i § 96, stk. 2.

Beslaglæggelse

Retsplejelovens kapitel 74 indeholder regler om beslaglæggelse. Det følger af retsplejelovens § 802, stk. 1, at genstande, som en mistænkt har rådighed over, kan beslaglægges, såfremt den pågældende med rimelig grund er mistænkt for en lovovertrædelse, der er undergivet offentlig påtale, og der er grund til at antage, at genstanden kan tjene som bevis eller bør konfiskeres, eller ved lovovertrædelsen er fravendt nogen, som kan kræve den tilbage.

Efter § 802, stk. 2, kan gods, som en mistænkt ejer, beslaglægges, såfremt den pågældende med rimelig grund er mistænkt for en lovovertrædelse, der er undergivet offentlig påtale, og beslaglæggelse anses for nødvendig for at sikre det offentliges krav på sagsomkostninger, konfiskation, bødekraft eller forurettedes krav på erstatning i sagen eller krav, der er under inddrivelse af restanceinddrivelsesmyndigheden, uanset om gælden har tilknytning til den sag, som mistanken angår.

Der kan ligeledes ske beslaglæggelse af genstande og formuegoder, herunder penge, hos personer, som ikke er mistænkt, såfremt dette sker som led i efterforskningen af en lovovertrædelse, som er undergivet offentlig påtale, og der er grund til at antage, at genstanden eller formuegodet kan tjene som bevis, bør konfiskeres eller er fravendt nogen, som kan kræve den tilbage, jf. retsplejelovens § 803.

Afgørelse om beslaglæggelse træffes af retten ved kendelse, medmindre den, som indgrebet retter sig imod, meddeler skriftligt samtykke til indgrebet, jf. retsplejelovens § 806, stk. 2 og 11. Såfremt indgrebets øjemed ville forspildes, hvis retskendelse skulle afventes, kan politiet træffe afgørelse om beslaglæggelse. Dette skal dog forelægges for retten inden 24 timer, såfremt den, som indgrebet retter sig imod, anmoder herom, jf. retsplejelovens § 806, stk. 4. Inden retten træffer afgørelse, skal der være givet den, mod hvem indgrebet retter sig, adgang til at udtale sig, jf. stk. 8. Politiet er efter § 807, stk. 1, forpligtet til at vejlede den pågældende om adgangen til at få spørgsmålet indbragt for retten, hvis beslaglæggelse sker efter bl.a. § 806, stk. 4. Efter stk. 5 skal genstande, som kommer i politiets besiddelse som følge af beslaglæggelse, snarest muligt optegnes og mærkes.

§§ 807 b-807 f indeholder regler om rådighedsberøvelse over og udelukkelse af kreditorforfølgning i det beslaglagte.

6.2. Straffeloven

Straffelovens kapitel 9 om andre retsfølger af den strafbare handling indeholder i §§ 75-77 a bestemmelser om konfiskation.

Det følger af straffelovens § 75, stk. 1, at udbyttet ved en strafbar handling eller beløb svarende hertil helt eller delvist kan konfiskeres. Efter straffelovens § 75, stk. 2, kan der endvidere ske konfiskation af genstande, der har været brugt til en bestemt strafbar handling, er frembragt ved en strafbar handling, eller med hensyn til hvilke der i øvrigt er begået en strafbar handling.

I medfør af straffelovens § 75, stk. 3 og 4, kan der i stedet for genstande nævnt i stk. 2 ske konfiskation af et beløb svarende til genstandens værdi eller træffes bestemmelse om foranstaltninger vedrørende genstandene til forebyggelse af yderligere lovovertrædelser.

Konfiskation af udbytte efter § 75, stk. 1, kan ske hos den, som udbyttet er tilfaldet umiddelbart ved den strafbare handling, jf. straffelovens § 76, stk. 1, mens konfiskation af de i § 75, stk. 2 og 3, nævnte genstande og værdier kan ske hos den, der er ansvarlig for lovovertrædelsen, og hos den, på hvis vegne den pågældende har handlet, jf. straffelovens § 76, stk. 2. Der kan ske konfiskation af udbytte, værdier eller genstande, som er overdraget til tredjemand, såfremt denne var bekendt med det overdragnes forbindelse med den strafbare handling eller har udvist grov uagtsomhed i den forbindelse, eller hvis overdragelsen er sket som gave, jf. straffelovens § 76, stk. 4. Dør den person, der har konfiskationsansvar efter § 76, stk. 1-4, bortfalder dennes ansvar. Dette gælder dog ikke konfiskation efter § 75, stk. 1.

Straffelovens § 76 a, stk. 1, giver mulighed for hel eller delvis konfiskation af formuegoder, der tilhører en person, der har begået en strafbar handling, såfremt handlingen kan give betydeligt udbytte, og handlingen kan straffes med fængsel i 6 år eller derover eller vedrører narkotikakriminalitet. Det er ved konfiskation efter § 76 a ikke et krav, at anklagemyndigheden kan identificere den konkrete lovovertrædelse, som har gjort det muligt at erhverve det pågældende formuegode. Efter straffelovens § 76 a, stk. 2, kan der under de samme betingelser som efter stk. 1 foretages hel eller delvis konfiskation af formuegoder, som domfældtes ægtefælle eller samlever har erhvervet, medmindre formuegodet er erhvervet mere end 5 år før den strafbare handling, som danner grundlag for konfiskation, eller ægteskabet eller samlivsforholdet ikke bestod på tidspunktet for erhvervelsen.

Det følger endvidere af straffelovens § 76 a, stk. 3, at der under de samme betingelser som efter stk. 1 kan foretages hel eller delvis konfiskation af formuegoder overdraget til en juridisk person, som domfældte alene eller sammen med sine nærmeste har en bestemmende indflydelse på. Det samme gælder, hvis den pågældende oppebærer en betydelig del af den juridiske persons indtægter. Konfiskation kan dog ikke ske, hvis formuegodet er overdraget til den juridiske person mere end 5 år før den strafbare handling, som danner grundlag for konfiskation efter stk. 1. Efter straffelovens § 76 a, stk. 4, kan konfiskation efter stk. 1-3 ikke ske, hvis domfældte sandsynliggør, at et formuegode er erhvervet på lovlig måde eller for lovligt erhvervede midler.

Efter straffelovens § 77 kan det konfiskerede anvendes til dækning af erstatningskravet i anledning af det strafbare forhold, hvis der er sket konfiskation efter § 75, stk. 1, eller § 76 a. Det samme gælder genstande og værdier konfiskeret efter § 75, stk. 2 og 3, såfremt der ved dommen træffes bestemmelse derom, jf. stk. 2.

Det følger af § 77 a, 1. pkt., at genstande, som på grund af deres beskaffenhed i forbindelse med andre foreliggende omstændigheder må befrygtes at ville blive brugt ved en strafbar handling, kan konfiskeres, for så vidt det må anses for påkrævet for at forebygge den strafbare handling. Der kan under samme betingelser ske konfiskation af andre formuegoder, herunder penge, jf. 2. pkt.

6.3. Cirkulære nr. 94 af 13. maj 1952 om politiets forvaltning af beslaglagte eller deponerede pengebeløb eller værdipapirer

Det fremgår af cirkulæret, at penge eller værdipapirer, som er taget i bevaring af politiet, skal administreres under fornøden sikkerhed og således, at de giver et passende udbytte.

Kontante pengebeløb på over 2.000 kr., som ikke skønnes at ville komme til udbetaling i løbet af 4 uger, bør snarest muligt indsættes på særskilte bank- eller sparekassebøger (konti). Obligationer, aktier og andre værdipapirer, som ikke skønnes at kunne udleveres i løbet af 4 uger, bør anbringes i et åbent depot i en bank eller et andet anerkendt pengeinstitut til sædvanlig formueforvaltning.

Udbytte af værdier, der er taget i bevaring eller beslaglagt, tilfalder statskassen, såfremt effekterne konfiskeres.

Det følger endvidere af cirkulæret, at såfremt der bliver spørgsmål om at udnytte særlige til værdipapiret tilknyttede rettigheder, f.eks. stemmeret eller nytegning af aktier, bør politiet give vedkommende berettigede person fornøden adgang til at varetage sine interesser, for så vidt dette kan ske, uden at den offentlige sikkerhed derved forringes.

Andre formuegoder end penge og værdipapirer forvaltes efter dansk rets almindelige formueretlige principper, således at politiet sørger for opbevaring af formuegodet på en måde, som ikke virker værdiforringende. Det bemærkes i den forbindelse, at politiet på almindeligt culpa-grundlag kan være erstatningsansvarlig for tab eller værdiforringelser af beslaglagte formuegoder.

6.4. Rådets afgørelse 2007/845/RIA om samarbejde mellem medlemsstaternes kontorer for inddrivelse af aktiver om opsporing og identificering af udbyttet fra strafbart forhold eller andre formuegoder forbundet med kriminalitet

Rådets afgørelse indeholder et krav om, at hver medlemsstat skal oprette eller udpege et nationalt kontor for inddrivelse af aktiver med henblik på at lette opsporing og identificering af udbyttet fra strafbart forhold og andre formuegoder forbundet med kriminalitet. I Danmark er National Enhed for Særlig Kriminalitet (NSK) udpeget som nationalt kontor for inddrivelse af aktiver.

7. Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Danmark deltager ikke i en kommende vedtagelse af direktivforslaget, da forslaget er omfattet af retsforbeholdet. Direktivet vil derfor ikke gælde i eller være bindende for Danmark.

Økonomiske konsekvenser

Danmark deltager ikke i en kommende vedtagelse af direktivforslaget, da forslaget er omfattet af retsforbeholdet. Direktivet har derfor ingen statsfinansielle konsekvenser for Danmark.

Forslaget har ingen konsekvenser for EU's budget.

Andre konsekvenser og beskyttelsesniveauet

Der vurderes ikke at være andre konsekvenser forbundet med forslaget.

8. Høring

Forslaget har været sendt i høring hos Specialudvalget for Politimæssigt og Retligt samarbejde.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der ses ikke at foreligge offentlige tilkendegivelser om de øvrige medlemsstaters holdning til sagen, men medlemsstaterne ses at være generelt positivt indstillet over for formålet med forslaget.

Direktivforslaget har været drøftet i regi af Rådet, herunder på møder i COPEN-arbejdsgruppen, hvor de øvrige medlemsstater generelt har været positivt indstillet og udtrykt opbakning til formålet med direktivet. Der udestår dog fortsat afklaring af flere elementer, bl.a. effektiv implementering af EU-sanktioner, herunder beføjelser for nationale kontorer for inddrivelse af aktiver, og konfiskation af formuegoder, hvis herkomst der ikke kan redegøres for, og som er forbundet med kriminelle aktiviteter.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen er umiddelbart positivt indstillet over for forslaget.

11. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har den 4. juli 2022 været forelagt Folketingets Europaudvalg i form af et grund- og nærhedsnotat.

Punkt 7. Direktiv om strafferetlig beskyttelse af miljøet

Revideret notat. Ændringerne er markeret med streg i marginen.

Sagen er omfattet af retsforbeholdet.

KOM Nr. (2021) 851

1. Resumé

Sagen er på dagsordenen for rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 8. og 9. december 2022. Direktivforslaget har bl.a. til formål at effektivisere efterforskningen og retsforfølgningen af miljøkriminalitet ved at ajourføre anvendelsesområdet for det gældende direktiv 2008/99/EF om strafferetlig beskyttelse af miljøet, sikre effektive, afskrækkende og forholdsmæssige sanktionstyper og -niveauer for miljøkriminalitet og fremme grænseoverskridende efterforskning og retsforfølgning. Forslaget behandles i den almindelige lovgivningsprocedure og behandles forberedende i Rådets institutioner i 2022. Forslaget er omfattet af retsforbeholdet. Danmark deler ønsket om at styrke bekæmpelsen af miljøkriminalitet i medlemsstaterne og er derfor umiddelbart positivt indstillet over for formålet med forslaget.

2. Baggrund

Kommissionen har fremlagt forslag nr. 2021/0422 (KOM (2021) 851) af 15. december 2021 til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om strafferetlig beskyttelse af miljøet og om erstatning af direktiv 2008/99/EF.

Retsgrundlaget for direktivforslaget er TEUF artikel 83, stk. 2, og behandles efter den almindelige lovgivningsprocedure. Rådet træffer afgørelse med kvalificeret flertal.

Forslaget er omfattet af retsforbeholdet. Danmark deltager derfor ikke i en kommende vedtagelse af det foreliggende direktivforslag, der ikke vil være bindende for eller finde anvendelse i Danmark, jf. også betragtning nr. 38 i præambelen til Kommissionens forslag.

Den nuværende EU-lovgivning, der fastsætter fælles minimumsregler for at kriminalisere miljøkriminalitet, er direktiv 2008/99/EF om strafferetlig beskyttelse af miljøet.

Kommissionen evaluerede direktivet i 2019 og 2020 og offentliggjorde sine konklusioner i oktober 2020. Kommissionen fandt, at direktivet ikke havde

nogen større virkning i praksis. I løbet af de seneste 10 år har antallet af sager om miljøkriminalitet, der er blevet efterforsket og afsluttet med domfældelse, således været meget lavt. Desuden var de pålagte sanktionsniveauer ifølge Kommissionen for lave til at have afskrækkende virkning, og det grænseoverskridende samarbejde fandt ikke sted på en systematisk måde.

I evalueringen blev der derudover konstateret betydelige håndhævelsesmangler i medlemsstaterne og på alle niveauer i håndhævelseskæden samt mangler med hensyn til ressourcer, specialiseret viden, kendskab, prioritering, samarbejde og informationsudveksling samt pålidelige, nøjagtige og fuldstændige statistiske data om sager om miljøkriminalitet.

Forslaget har siden fremsættelsen været behandlet på rådsarbejdsgruppeniveau i Gruppen vedrørende Retligt Samarbejde i Straffesager (COPEN).

Der blev på rådsmødet (retlige og indre anliggender) i juni 2022 vedtaget en delvis generel indstilling vedrørende definitioner, anvendelsesområde samt forsøg og medvirken til miljøstrafferetlige overtrædelser.

Sagen var på dagsordenen for rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 13.-14. oktober 2022 med henblik på en statusopdatering.

3. Formål og indhold

Formålet med direktivforslaget er på ovenstående baggrund at ajourføre anvendelsesområdet for det gældende direktiv 2008/99/EF om strafferetlig beskyttelse af miljøet, at sikre effektive, afskrækkende og forholdsmæssige sanktionstyper og -niveauer for miljøkriminalitet og at fremme grænseoverskridende efterforskning og retsforfølgning.

Direktivforslaget er foreløbigt på dagsordenen for rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 8.-9. december 2022 med henblik på en endelig generel indstilling.

4. Europa-Parlamentets udtalelse

Europa-Parlamentet er i henhold til den almindelige lovgivningsprocedure (TEUF artikel 294) medlovgiver. Der foreligger endnu ikke en udtalelse fra Europa-Parlamentet.

5. Nærhedsprincippet

Danmark deler Kommissionens vurdering af, at nærhedsprincippet anses for at være overholdt.

6. Gældende dansk ret

I direktiv 2008/99/EF om strafferetlig beskyttelse af miljøet er der fastsat fælles minimumsregler for at kriminalisere miljøkriminalitet.

Direktivet er gennemført i dansk ret ved en række love og bekendtgørelser inden for miljøområdet, herunder om miljøbeskyttelsesloven, havmiljøloven, naturbeskyttelsesloven, jordforureningsloven og kemikalieloven. De pågældende miljølove med tilhørende bekendtgørelser er karakteriseret ved, at de regulerer en række miljøskadelige handlinger og fastsætter strafferetlige sanktioner, der spænder fra bødestraf til fængsel i op til 2 år.

Herudover følger det af straffelovens § 196, at særligt grove overtrædelser af miljølovgivningen, der indebærer betydelig skade på miljøet eller fremkalder nærliggende fare derfor eller er af mere systematisk karakter, kan straffes med fængsel i op til 6 år. Handlinger, der forårsager dødsfald eller alvorlig personskade, kan efter omstændighederne straffes efter straffelovens 25. kapitel om forbrydelser mod liv og legeme, herunder eksempelvis § 241 om uagtsomt manddrab eller § 249 om uagtsom legemsbeskadigelse.

Straffelovens § 75 vedrører konfiskation. Efter § 75, stk. 1, kan udbyttet ved en strafbar handling eller et hertil svarende beløb helt eller delvis konfiskeres. Det følger af § 75, stk. 2, at såfremt det må anses for påkrævet for at forebygge yderligere lovovertrædelser, eller særlige omstændigheder i øvrigt taler derfor, kan der ske konfiskation af bl.a. genstande, der har været brugt eller bestemt til at bruges ved en strafbar handling, samt af genstande, med hensyn til hvilke der i øvrigt er begået en strafbar handling.

Straffelovens regler om konfiskation suppleres af særregler herom. Bl.a. fremgår det af miljøbeskyttelseslovens § 110, stk. 6, jordforureningslovens § 88, stk. 5, og kemikalielovens § 59, stk. 7, at der kan ske konfiskation af en ved en overtrædelse opnået økonomisk fordel, selv om der ved overtrædelserne ikke er voldt skade på miljøet eller er fremkaldt fare derfor.

Retsplejeloven indeholder regler, der giver mulighed for at foretage beslaglæggelse med henblik på konfiskation, jf. lovens § 802.

Efter straffelovens § 79, stk. 1, kan den, som udøver en virksomhed, som kræver særlig offentlig autorisation eller godkendelse, frakendes retten til at udøve den pågældende virksomhed eller til at udøve den under visse former, såfremt det udviste forhold begrundes en nærliggende fare for misbrug af stillingen. Det samme gælder efter § 79, stk. 2, når særlige omstændigheder taler derfor, om udøvelse af en anden virksomhed. Efter samme regel kan der ske frakendelse af retten til at deltage i ledelsen af en erhvervsvirksomhed her i landet eller i udlandet uden at hæfte personligt og ubegrænset for virksomhedens forpligtelser. Særregler om frakendelse af retten til at drive virksomhed findes bl.a. i miljøbeskyttelseslovens § 110 b.

I en dom i en straffesag kan det bestemmes, at nogen under anvendelse af tvangsbøder skal opfylde en forpligtelse mod det offentlige, jf. retsplejelovens § 997, stk. 3. Det kan efter omstændighederne omfatte forpligtelser, der følger af miljølovgivningen. Denne almindelige regel suppleres af særregler i miljølovgivningen, der giver myndighederne mulighed for at udstede forbud og påbud med henblik på at sikre, at lovene overholdes, se f.eks. miljøbeskyttelseslovens §§ 68 og 69, havmiljølovens §§ 45 b og 45 d, naturbeskyttelseslovens §§ 73 og 74, jordforureningslovens § 39 og kemikalielovens § 48.

Efter straffelovens 5. kapitel kan juridiske personer straffes med bøde, når det er bestemt ved eller i medfør af lov. Hjemmel til strafansvar for juridiske personer findes bl.a. i miljøbeskyttelsesloven, havmiljøloven, naturbeskyttelsesloven, jordforureningsloven og kemikalieloven.

Forældelsesfristen for strafansvar er efter straffelovens § 93, stk. 1, 2 år, når der ikke er hjemlet højere straf end fængsel i 1 år for lovovertrædelsen. Forældelsesfristen er 5 år, når der ikke er hjemlet højere straf end fængsel i 4 år, jf. § 93, stk. 1, nr. 2. Overtrædelser af straffelovens § 196 om særligt grove overtrædelser af miljølovgivningen er undergivet en forældelsesfrist på 10 år.

Efter straffelovens § 6, stk. 1, vil der kunne straffes for handlinger, der foretages i den danske stat eller på et dansk fartøj. Efter lovens § 9, stk. 1, 1. pkt., anses handlinger for foretaget, hvor gerningsmanden befandt sig ved handlingens foretagelse. Efter § 9, stk. 1, 2. pkt., anses handlinger, for så vidt angår juridiske personer, for foretaget, hvor den eller de handlinger, som medfører ansvar for den juridiske person, er foretaget.

Efter straffelovens §§ 7, 7 a, 8, 8 a og 8 b kan en række handlinger straffes, hvis de er begået uden for Danmark, f.eks. hvis de er begået af en dansk statsborger, eller der er tale om handlinger, der krænker en forpligtelse, som det ifølge lov påhviler gerningsmanden at iagttage i udlandet.

Mange regler i miljølovgivningen vil dog være territorielt begrænset til kun at gælde i Danmark, hvorfor reglerne almindeligvis ikke finder anvendelse på handlinger foretaget i udlandet.

7. Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

En vedtagelse af forslaget kan medføre behov for tilpasning af dansk lovgivning, såfremt man fra dansk side vil vælge at efterleve direktivet.

Økonomiske konsekvenser

Forslaget vil have økonomiske konsekvenser i form af indvirkningen på EU's budget, navnlig som følge af forslagets mål nr. 5 (forbedre beslutningstagningen på et velinformeret grundlag om miljøkriminalitet gennem bedre indsamling og formidling af statistiske data). Forslaget medfører en engangsudgift på EU's budget på 560.000 EUR (ca. 4.200.000 kr.) i 2025 samt tilbagevendende årlige omkostninger på 45.000 EUR (ca. 337.600 kr.), jf. pkt. 4 i bemærkningerne til Kommissionens forslag. Danmark betaler ca. 2 pct. af EU's udgifter, svarende til en statslig engangsudgift ved forslaget på knap 84.000 kr. i 2025 og 6.750 kr. i tilbagevendende, årlige omkostninger.

Direktivforslaget vil ikke i sig selv have økonomiske konsekvenser for Danmark. Såfremt det senere vælges politisk at implementere direktivet eller tilsvarende regler i Danmark, skønnes det, at der vil være merudgifter for det offentlige.

Andre konsekvenser og beskyttelsesniveauet

Hvis Danmark vælger at indføre regler i Danmark svarende til direktivforslagets, skønnes det at have positiv virkning for beskyttelsesniveauet i Danmark.

8. Høring

Forslaget har været sendt i høring i Specialudvalget for Politimæssigt og Retligt Samarbejde.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der ses ikke at foreligge offentlige tilkendegivelser om de øvrige medlemsstaters holdning til sagen, men medlemsstaterne ses at være generelt positivt indstillet over for formålet med forslaget.

Direktivforslaget har været drøftet på møder i COPEN-arbejdsgruppen, hvor de øvrige medlemsstater generelt har været positivt indstillet og udtrykt opbakning til formålet med direktivet. Der udestår dog fortsat endelig afklaring af flere elementer, herunder forslagets bestemmelser om hvilke sanktioner der skal fastsættes for de krænkelser, der er omfattet af direktivforslaget.

Direktivforslaget blev ligeledes drøftet på rådsmødet (retlige og indre anliggende) den 9.-10. juni 2022 i Luxembourg, hvor der blev opnået enighed om en delvis generel indstilling vedrørende de artikler, der definerer de strafbare handlinger. Ministrene drøftede også en harmonisering af strafferammen for at udstikke retningslinjer for det videre arbejde. På rådsmødet (retlige og indre anliggende) den 13.-14. oktober 2022, vurderede ministrene de fremskridt, der var gjort i drøftelserne af udkastet til direktiv om miljøkriminalitet. På teknisk plan havde eksperterne gjort betydelige fremskridt hen imod en lovgivningstekst, der kan støttes af et kvalificeret flertal af medlemsstaterne, og et stort flertal kunne tilslutte sig, at sanktionsniveauerne for fysiske personer med hensyn til alvorlige og mindre alvorlige forbrydelser fastsættes til henholdsvis 5 og 3 år. Andre aspekter vedrørende sanktioner, herunder det maksimale sanktionsniveau for juridiske personer, forblev uafklarede.

10. Regeringens (foreløbige) generelle holdning

Danmark deler ønsket om at styrke bekæmpelsen af miljøkriminalitet i medlemsstaterne og er derfor umiddelbart positivt indstillet over for formålet med forslaget.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har senest været forelagt Folketingets Europaudvalg forud for rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 13.-14. oktober 2022 i Luxembourg.

Punkt 8: Forordningsforslag og direktivforslag om digitalisering af det retlige, grænseoverskridende samarbejde

Nyt notat.

Sagen er omfattet af retsforbeholdet.

KOM(2021) 759 endelig

1. Resumé

Sagen er på dagsordenen for rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 8.-9. december 2022 med henblik på generel indstilling. Forordningsforslaget og direktivforslaget har samlet til formål at digitalisere det retlige samarbejde i grænseoverskridende civil-, handels- og strafferetlige sager mv. Forslagene er omfattet af retsforbeholdet og har i sig selv derfor ikke direkte afledte konsekvenser for Danmark. Forslaget vurderes at være i overensstemmelse med nærhedsprincippet. Fra dansk side er man positivt indstillet over for formålet med forslagene.

2. Baggrund

Der findes på EU-plan allerede instrumenter, der skal styrke det retlige samarbejde i grænseoverskridende civil-, handels- og strafferetlige sager. En del af instrumenterne regulerer kommunikationen mellem myndigheder men giver ikke mulighed for digital kommunikation, som kan sikre en hurtigere og mere effektiv proces. I de få tilfælde, hvor instrumenterne giver mulighed for digital kommunikation, er der andre problematikker, såsom mangel på sikre og pålidelige digitale kommunikationskanaler eller manglende anerkendelse af elektroniske dokumenter, underskrifter mv.

På den baggrund har Kommissionen den 1. december 2021 fremsat forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om digitalisering af retligt samarbejde og adgang til domstolsprøvelse i grænseoverskridende civil-, handels- og strafferetlige sager og om ændring af visse retsakter inden for retligt samarbejde (KOM(2021) 759 endelig). Kommissionen har ligeledes fremsat et supplerende direktivforslag.

Forordningsforslaget (KOM(2021) 759 endelig) og direktivforslaget (KOM(2021)760 endelig) er fremsat med hjemmel i TEUF artikel 81, stk. 1, og artikel 82, stk. 2, og skal behandles efter den almindelige lovgivningsprocedure i TEUF artikel 294.

Forslagene er blevet forhandlet i rådsarbejdsgruppen e-Justice.

3. Formål og indhold

Sagen er på dagsordenen for rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 8.-9. december 2022 med henblik på generel indstilling.

Forordningsforslaget har til formål at smidiggøre adgangen til domstolene samt effektiv og robust kommunikation ved samarbejde mellem retlige og andre kompetente myndigheder i grænseoverskridende sager på det civil-, handels- og strafferetlige område.

Anvendelsesområde

Forslaget finder anvendelse på grænseoverskridende elektronisk kommunikation mellem retlige og andre kompetente myndigheder, der medvirker i det civil-, handels- og strafferetlige samarbejde, og på grænseoverskridende elektronisk kommunikation mellem fysiske eller juridiske personer og retlige og andre kompetente myndigheder i civil-, handels- og strafferetlige sager. De EU-retsakter, som forslaget omfatter, er opført i forslagets bilag 1 og 2. Bilag 1 omfatter retsakter på det civil- og handelsretlige område, mens bilag 2 omfatter retsakter på det strafferetlige område.

Forslagets indhold

Forslaget fastlægger en retlig ramme for elektronisk kommunikation mellem retlige og andre kompetente myndigheder i forbindelse med procedurer for civil-, handels- og strafferetligt samarbejde og for elektronisk kommunikation mellem fysiske eller juridiske personer og retlige og andre kompetente myndigheder i sager inden for dette område.

Med forslaget oprettes en sikker digital kanal i form af et decentralt IT-system baseret på e-CODEX-systemet (e-Justice Communication via Online Data Exchange) til udveksling af sagsrelaterede oplysninger mellem domstolene og andre kompetente myndigheder og mellem disse og fysiske eller juridiske personer.

Den digitale kanal vil efter forslaget være obligatorisk at anvende i kommunikationen mellem domstole og andre kompetente myndigheder. Forslaget pålægger samtidig medlemsstaternes domstole og andre kompetente myndigheder at acceptere elektronisk kommunikation fra fysiske og juridiske personer i retssager.

Det bemærkes, at anvendelsen af den digitale kanal vil være frivillig for fysiske og juridiske personer, som derfor frit vil kunne anvende traditionelle kommunikationsmidler, herunder fysisk post, hvis de ønsker det. Der vil med forslaget blive oprettet en europæisk elektronisk adgangsportal på den europæiske e-justiceportal, som Kommissionen er ansvarlig for, og som fysiske og juridiske personer kan vælge at anvende i kommunikationen med domstole og andre kompetente myndigheder.

Forslaget fastsætter endvidere regler for anvendelse og anerkendelse af elektroniske tillidstjenester, f.eks. elektroniske signaturer og segl, for elektroniske dokumenters retningsvirkninger og for anvendelsen af videokonference eller anden fjernkommunikationsteknologi ved afhøring af personer i civil-, handels- og strafferetlige sager. Det vil med forslaget desuden blive muligt at betale afgifter elektronisk.

Endelig indføres der med forslaget ændringer i en række forordninger¹ på det civil-, handels- og strafferetlige område for at medtage henvisninger til de digitale kommunikationsmidler etableret ved forslaget og for at undgå uklarheder for så vidt angår de kommunikationsmidler, der skal anvendes i henhold til de eksisterende retsakter.

Direktivforslaget har til formål at bringe visse bestemmelser, som allerede regulerer kommunikation, i overensstemmelse med forordningsforslaget, og det deri indeholdte mål om at sikre en informationsudveksling, der som udgangspunkt er digital.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet er i henhold til den almindelige lovgivningsprocedure (TEUF artikel 294) medlovgiver. Der foreligger endnu ikke en udtalelse fra Europa-Parlamentet, og det er endnu ikke fastlagt, hvornår parlamentet skal behandle sagen.

¹ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1896/2006 af 12. december 2006 om indførelse af en europæisk betalingspåkravsprocedure, Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 861/2007 af 11. juli 2007 om indførelse af en europæisk småkravsprocedure, Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 655/2014 af 15. maj 2014 om indførelse af en procedure for en europæisk kendelse til sikring af bankindeståender med henblik på at lette grænseoverskridende gældsinddrivelse på det civil- og handelsretlige område og Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2018/1805 af 14. november 2018 om gensidig anerkendelse af afgørelser om indefrysning og afgørelser om konfiskation.

5. Nærhedsprincippet

Kommissionen har vedrørende begge forslag vurderet, at en harmoniseret digitalisering af det grænseoverskridende retlige samarbejde ikke i tilstrækkelig grad kan opnås af medlemsstaterne hver for sig, bl.a. på grund af manglende garanti for interoperabilitet mellem medlemsstaternes og EU-agenturernes og -organernes IT-systemer. Denne målsætning kan bedre nås på EU-plan. Kommissionen har ved vurderingen lagt vægt på, at grænseoverskridende søgsmål ligger uden for de nationale retssystemers rækkevidde, da nationale søgsmål ikke kan række ud over nationale grænser.

Regeringen er enig i Kommissionens vurdering af, at nærhedsprincippet er overholdt.

6. Gældende dansk ret

Der er ikke dansk lovgivning på området, jf. dog straks nedenfor.

7. Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Danmark deltager ikke i en kommende vedtagelse af forordningsforslaget, idet forslaget er omfattet af retsforbeholdet. Forordningen vil derfor ikke gælde i eller være bindende for Danmark. Danmark er dog omfattet af en række retsakter, der nævnes i bilag 1 og 2 til forordningsforslaget. Der henvises til en oversigt af retsakterne i grund- og nærhedsnotat af 11. februar 2022

Med forslaget bliver det obligatorisk for en række retsakter, som Danmark er omfattet af, at kunne fremsende dokumenter via den e-CODEX-baserede digitale kanal, som forordningen etablerer. Det er endnu ikke afklaret, hvordan Danmark kan anvende e-CODEX-systemet og dermed den e-CODEX-baserede digitale kanal til elektronisk kommunikation i forbindelse med anvendelsen af de retsakter, som Danmark er omfattet af. Herudover vil forholdet til de databeskyttelsesretlige regler skulle afklares, hvis e-CODEX-systemet skal tages i brug.

Særligt om e-CODEX-forordningen

Det bemærkes, at Europa-Parlamentets og Rådets forordning om et IT-system til grænseoverskridende kommunikation i civil- og strafferetlige sager (e-CODEX), og om ændring af forordning (EU) 2018/1726 (e-CODEX-forordningen), blev vedtaget den 30. maj 2022. E-CODEX-forordningen er i lighed med nærværende forordningsforslag omfattet af retsforbeholdet og vil derfor ikke gælde i eller være bindende for Danmark. Anvendelsen af e-

CODEX-systemet vil fra 1. maj 2025 være obligatorisk i henhold til bl.a. forkyndelsesforordningen, som Danmark er omfattet af via en parallelaftale.

Det er endnu ikke afklaret, hvordan Danmark kan anvende e-CODEX-systemet til elektronisk kommunikation i forbindelse med anvendelsen af de retsakter, som Danmark er omfattet af.

Økonomiske konsekvenser

Såfremt Kommissionens forslag vedtages i sin nuværende form, skønnes indvirkning på EU-budgettet for i alt 19,8 mio. euro i perioden 2022-2027 via programmet for Digitalt Europa samt administrationsområdet inden for rammerne af EU's flerårige finansielle ramme (MFF 2021-2027), hvortil det bemærkes, at Danmark finansierer ca. 2 pct. Derudover forventes forslaget ikke at have *direkte* statsfinansielle konsekvenser for Danmark, idet forslaget er omfattet af retsforbeholdet.

Det bemærkes, at forslaget vil kunne kræve it-tilpasninger i den grænseoverskridende dialog med myndigheder samt fysiske og juridiske personer. Forslagene vil derfor potentielt kunne medføre *afledte* økonomiske konsekvenser for Danmark, som vil skulle afdækkes nærmere.

Det er ikke afklaret, om Danmark vil skulle bidrage til udgifterne til driften af e-CODEX-systemet, i det omfang Danmark vil skulle anvende e-CODEX-systemet til elektronisk kommunikation i forbindelse med anvendelsen af de retsakter, som Danmark er omfattet af. I givet fald vil dette kunne medføre merudgifter for staten, der enten vil skulle håndteres via dansk bidrag til EU-budgettet eller som en direkte bilateral betaling. Der vil herudover i givet fald være statslige merudgifter forbundet med etablering af et eller flere e-CODEX-adgangspunkter.

Det vurderes, at forslaget ikke vil have erhvervsøkonomiske konsekvenser. Forslaget vil forventeligt indebære administrative lettelser og dermed tillige positive økonomiske konsekvenser for både myndigheder og fysiske og juridiske personer, som deltager i grænseoverskridende retssager mv. på det civil-, handels- og strafferetlige område.

Det bemærkes, at det fremgår af budgetvejledningen, at afledte nationale udgifter som følge af EU-retsakter skal afholdes inden for de berørte myndigheders eksisterende bevillingsramme.

Andre konsekvenser og beskyttelsesniveauet

Sagen giver ikke anledning til at fremhæve andre konsekvenser.

8. Høring

Forslagene har været sendt i høring i Specialudvalget for Politimæssigt og Retligt Samarbejde.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Forslagene er overordnet blevet positivt modtaget. Drøftelserne har især kredset om de foreslåede reglers nærmere indvirkning på medlemsstaternes respektive ordninger på området.

Det forventes, at medlemsstaterne på rådsmødet den 8.-9. december 2022 vil vedtage den generelle indstilling.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen er positivt indstillet over for initiativer, der sigter mod at digitalisere det retlige samarbejde og sikre bedre adgang til domstolsprøvelse i grænseoverskridende civil-, handels- og strafferetlige sager. Danmark deltager grundet retsforbeholdet ikke i vedtagelsen.

11. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Der blev den 11. februar 2022 oversendt et grund- og nærhedsnotat om forslaget til Folketingets Europaudvalg til orientering.

Folketingets Europaudvalg har senest været forelagt det nu vedtagne forslag om e-CODEX-forordningen, som omtales i nærværende sag, den 3. juni 2021 forud for rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 7.-8. juni 2021.

Punkt 9. Direktiv om beskyttelse af personer, der engagerer sig offentligt, mod åbenbart grundløse eller urimelige retssager ("strategiske retssager mod offentligt engagement" (SLAPP))

Sagen er omfattet af retsforbeholdet.

Nyt notat.

KOM(2022) 177 Final

1. Resumé

Sagen er på dagsordenen for rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 8.-9. december 2022 med henblik på politisk drøftelse. Kommissionen har den 27. april 2022 fremsat et direktivforslag, som har til formål at beskytte personer, der engagerer sig offentligt, herunder særligt journalister og ret-tighedsforkæmpere, imod åbenbart grundløse eller urimelige retssager, der ikke tjener et egentlig retligt formål, men som alene indledes for at chikane-re eller "lukke munden" på personerne. Forslaget vurderes at være i overensstemmelse med nærhedsprincippet. Forslaget er omfattet af det danske retsforbehold og har derfor hverken lovgivningsmæssige eller direkte statsfinansielle konsekvenser for Danmark. Fra dansk side er man umid-delbart positivt indstillet over for forslaget.

2. Baggrund

Åbenbart grundløse eller urimelige (strategiske) retssager mod offentligt en-gagement (på engelsk forkortet "SLAPP") er ifølge forslaget et nyt og sti-gende problem i EU. Ved "personer der engagerer sig offentligt" skal forstås personer, som er involveret i beskyttelsen af offentlighedens interesser på den ene eller anden måde, eksempelvis gennem journalistik eller politisk aktivisme.

Åbenbart grundløse eller urimelige retssager mod sådanne personer er en særligt skadelig form for chikane og intimidering, da der typisk er tale om overdrevne retssager indledt af magtfulde enkeltpersoner, lobbygrupper, selskaber eller statslige organer mod parter, der giver udtryk for kritik eller kommunikerer budskaber, som er ubehagelige for sagsøgerne, om et emne af offentlig interesse. Retssagerne er kendetegnet ved, at der ikke er tale om udøvelse af retten til klage eller domstolsprøvelse, men derimod intimide-ring af de sagsøgte og dræn af deres ressourcer med det endelige mål at opnå en afskrækkende virkning fra at fortsætte arbejdet og bringe den sagsøgte til tavshed nu og i fremtiden.

På den baggrund har Kommissionen den 27. april 2022 fremsat forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om beskyttelse af personer, der engagerer sig offentligt, mod åbenbart grundløse eller urimelige retssager ("strategiske retssager mod offentligt engagement") (KOM(2022) 177 endelig).

Forslaget bygger på princippet om, at et sundt demokrati kræver, at borgerne kan deltage aktivt i den offentlige debat uden utilbørlig indblanding fra offentlige myndigheder eller andre magtfulde interesser. Journalister, menneskerettighedsforkæmpere, akademikere og forskere er med til at fremme den offentlige debat og spiller en afgørende rolle som vagthunde i forhold til spørgsmål af legitim offentlig interesse og skal derfor være i stand til at udføre deres aktiviteter effektivt og uden bekymring for grundløse repressalier.

3. Formål og indhold

Sagen er dagsordenen for rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 8.-9. december 2022 med henblik på politisk drøftelse. På nuværende tidspunkt foreligger der ikke yderligere oplysninger om, hvad den politiske drøftelse af direktivforslaget konkret vil tage sigte på.

Forslaget har til formål at beskytte personer, der engagerer sig offentligt, mod strategiske retssager mod offentligt engagement (SLAPP) og forhindre, at denne type sager spreder sig yderligere i EU. Forslaget er et tiltag under handlingsplanen for europæisk demokrati, som har til formål at styrke mediepluralisme og mediefrihed i EU.

Der findes ifølge forslaget i øjeblikket ikke specifikke beskyttelsesforanstaltninger mod SLAPP i nogen medlemsstater, ligesom der ikke findes EU-regler vedrørende fænomenet. Forslaget har på den baggrund til formål at indføre en fælles EU-forståelse af fænomenet SLAPP, indføre retssikkerhedsgarantier og give domstolene effektive midler til at håndtere SLAPP-sager og de potentielle mål for sådanne retssager værktøjer til at forsvare sig. Forslaget har endvidere til formål at beskytte EU-borgere mod SLAPP-sager, der indledes i tredjelande.

Der lægges op til, at de i forslaget indeholdte retssikkerhedsgarantier mv. skal finde anvendelse i sager med grænseoverskridende virkninger.

Direktivforslaget indeholder i kapitel II fælles regler om retssikkerhedsgarantier. Med forslaget lægges der i den forbindelse bl.a. op til, at medlemsstaterne skal sikre, at en domstol, der behandler retssager mod offentligt engagement, kan acceptere, at ikke-statslige organisationer, der beskytter eller fremmer rettighederne for personer, der engagerer sig offentligt, kan deltage i sagen enten til støtte for sagsøgte eller for at give oplysninger (såkaldt bi-intervention).

Der lægges med direktivforslagets kapitel III op til at indføre regler om tidlig afvisning af åbenbart grundløse retssager mod offentligt engagement. Direktivforslaget indeholder således regler om, at der kan ske afvisning af sagen, hvis kravet mod sagsøgte er helt eller delvist åbenbart grundløst, at hovedsagen skal udsættes på sagsøgtes anmodning om tidlig afvisning, og at anmodninger om tidlig afvisning skal behandles efter en fremskyndet procedure. Endvidere indføres der med forslaget omvendt bevisbyrde, således at hvis sagsøgte anmoder om tidlig afvisning på grund af, at sagen er åbenbart grundløs, påhviler det sagsøger at løfte bevisbyrden for, at dette ikke er tilfældet. Medlemsstaterne skal endelig sikre, at en afgørelse om afslag på eller tilkendelse af tidlig afvisning kan påklages.

Direktivforslagets kapitel IV omhandler retsmidler mod urimelige retssager. Forslaget indeholder i den forbindelse regler om, at en sagsøger, der har anlagt en urimelig retssag mod offentligt engagement, skal betale alle sagsomkostninger, herunder advokatbistand til sagsøgte, og regler om, at enhver fysisk eller juridisk person, der lider skade som følge af urimelige retssager mod offentligt engagement, kan kræve og opnå fuld erstatning for skaden. Forslaget forpligter samtidig medlemsstaterne til at fastsætte bestemmelser om, at domstole, som behandler urimelige retssager mod offentligt engagement, har mulighed for at pålægge den sagsøgende part sanktioner, som er effektive, står i et rimeligt forhold til overtrædelsen og har afskrækkende virkning.

Med direktivforslagets kapitel V lægges der op til at indføre regler om beskyttelse mod retsafgørelser fra tredjelande. Medlemsstaterne skal efter forslaget sikre, at anerkendelse og fuldbyrdelse af en retsafgørelse i et tredjeland i en sag mod offentligt engagement foretaget af fysiske eller juridiske personer med bopæl i en medlemsstat afslås som åbenbart i strid med grundlæggende retsprincipper (ordre public), hvis sagen ville være blevet anset for åbenbart grundløs eller urimelig, hvis den var blevet anlagt ved retterne i den medlemsstat, hvor der anmodes om anerkendelse eller fuldbyrdelse, og disse retter havde anvendt deres egen lovgivning. Forslaget forpligter

endvidere medlemsstaterne til at sikre, at en person, som er sagsøgt i en urimelig retssag mod offentligt engagement i et tredjeland, kan søge erstatning for skaderne og de omkostninger, der er afholdt i forbindelse med sagen, ved retterne på det sted, hvor vedkommende har bopæl.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet vedtog den 11. november 2021 en initiativbetænkning om SLAPP², hvori Kommissionen opfordres til at fremlægge en omfattende pakke af foranstaltninger mod SLAPP, herunder lovgivning.

Europa-Parlamentet er i henhold til den almindelige lovgivningsprocedure (TEUF artikel 294) medlovgiver. Der foreligger endnu ikke en udtalelse fra Europa-Parlamentet, og det er endnu ikke fastlagt, hvornår parlamentet skal behandle sagen.

5. Nærhedsprincippet

Kommissionen har vurderet, at forslaget overholder nærhedsprincippet, da der ikke på nuværende tidspunkt findes specifikke sikkerhedsforanstaltninger mod SLAPP i nogen medlemsstater, og idet der samtidig er tale om et stigende problem. Endvidere vurderer Kommissionen, at de nationale civile retsplejeregler ikke altid er velegnede til at håndtere de yderligere komplikationer, der kan opstå i forbindelse med grænseoverskridende SLAPP-sager, og at forskellene i de nationale lovgivninger gør det usandsynligt, at medlemsstaterne hver for sig kan tackle fænomenet eller være i stand til at sikre en overordnet sammenhæng mellem sådanne regler på tværs af medlemsstaterne. Af hensyn til ensartethed og effektiv behandling af SLAPP-sager, finder Kommissionen det nødvendigt at fastsætte minimumsstandarder på området.

Regeringen kan tilslutte sig Kommissionens vurdering af, at nærhedsprincippet er overholdt.

6. Gældende dansk ret

Der er ikke dansk lovgivning, der specifikt regulerer SLAPP som fænomen. Der findes dog regler, der har indirekte betydning for emnet.

Efter grundlovens § 77, 1. pkt., er enhver berettiget til på tryk, i skrift og tale at offentliggøre sine tanker, dog under ansvar for domstolene. Det følger

² Europa-Parlamentets beslutning af 11. november 2021 om styrkelse af demokrati og mediefrihed og -pluralisme i EU: uberettiget brug af civil- og strafferetlige foranstaltninger til at bringe journalister, NGO'er og civilsamfundet til tavshed" 2021/2036(INI).

endvidere af Den Europæiske Menneskerettighedskonventions (EMRK) artikel 10, at enhver har ret til ytringsfrihed. Denne ret omfatter meningsfrihed og frihed til at give eller modtage meddelelser eller tanker, uden indblanding fra offentlig myndighed og uden hensyn til grænser.

For at en sag kan anlægges ved en dansk domstol, skal sagsøgeren have retlig interesse. Ved retlig interesse forstås en parts anerkendelsesværdige interesse i at få en given påstand prøvet af domstolene. Såfremt der ikke foreligger retlig interesse, afvises sagen.

Efter retsplejeloven kan en tredjemand, der har retlig interesse i udfaldet af en sag, indtræde til støtte for en af parterne (biintervention). Det er overladt til domstolens skøn at vurdere, om det findes rimeligt og velbegrundet, at der sker biintervention.

Bliver man i Danmark sagsøgt i en civil retssag, kan man ansøge om fri proces til sagens førelse, hvis man opfylder de økonomiske betingelser herfor og har rimelig grund til at føre proces. Fri proces er udtryk for, at staten yder økonomisk bistand med henblik på at sikre den enkelte borgers adgang til domstolene. Formålet med fri proces er således at give personer med mindre gode økonomiske forhold mulighed for at føre retssag på linje med personer med bedre økonomiske forhold.

7. Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Danmark deltager ikke i en kommende vedtagelse af direktivforslaget, da sagen er omfattet af retsforbeholdet. Direktivet vil derfor ikke gælde i eller være bindende for Danmark.

Økonomiske konsekvenser

Danmark deltager ikke i en kommende vedtagelse af direktivforslaget, da sagen er omfattet af retsforbeholdet. Direktivet har derfor ingen direkte statsfinansielle konsekvenser for Danmark. Forslaget forventes heller ikke i øvrigt at have økonomiske konsekvenser.

Kommissionen har vurderet, at forslaget ikke vil få virkninger på Den Europæiske Unions budget.

Andre konsekvenser

Der vurderes ikke at være andre konsekvenser forbundet med forslaget.

8. Høring

Forslaget har været sendt i høring i Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der ses ikke at foreligge offentlige tilkendegivelser om de øvrige medlemsstaters holdning til forslaget.

10. Regeringens (foreløbige) generelle holdning

Regeringen er umiddelbart positivt indstillet over for initiativer, der sigter mod at beskytte adgangen til at ytre sig for personer, der engagerer sig offentligt, og som er med til at sikre den offentlige debat og derigennem værne om demokratiets grundsten. Det bemærkes dog, at fænomenet på nuværende tidspunkt ikke ses at være en udfordring i Danmark.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Folketingets Europaudvalg fik den 2. juni 2022 tilsendt et grund- og nærhedsnotat om forslaget.

Punkt 10. Kampen mod antisemitisme

Nyt notat.

Sagen er ikke omfattet af retsforbeholdet.

KOM-dokument foreligger ikke

1. Resumé

Sagen er på dagsordenen for rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 8.-9. december 2022 med henblik på en meningsudveksling om kampen mod antisemitisme. Der er på nuværende tidspunkt ikke kendskab til det nærmere indhold af meningsudviklingen. Sagen er ikke omfattet af retsforbeholdet. Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant. Sagen har hverken lovgivningsmæssige eller økonomiske konsekvenser. Det forventes, at man fra dansk side vil kunne udtrykke sin fortsatte støtte til kampen mod antisemitisme.

2. Baggrund

Rådet vedtog den 6. december 2018 en fælles resolution og handlingsplan i kampen mod antisemitisme. Resolutionen indeholder en fælles strategi for EU's medlemsstater for, hvordan man bekæmper antisemitisme og beskytter jødiske menigheder og institutioner i Europa.

Herudover vedtog Kommissionen i 2021 en EU-strategi for bekæmpelse af antisemitisme og fremme af jødisk liv på baggrund af en bekymrende stigning i antisemitismen i og uden for Europa. Strategien indeholder foranstaltninger med fokus på: 1) forebyggelse og bekæmpelse af alle former for antisemitisme, 2) beskyttelse og fremme af jødisk liv i EU og 3) uddannelse, forskning og erindring om holocaust. Strategien gennemføres i perioden 2021-2030.

Det bemærkes, at den daværende danske regering i forlængelse af førnævnte EU-initiativer i januar 2022 præsenterede en national handlingsplan mod antisemitisme.

På rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 3.-4. marts 2022 godkendte Rådet en række rådskonklusioner om kampen mod racisme og antisemitisme, herunder om at:

- Videreudvikle Kommissionens europæiske strategi for bekæmpelse af antisemitisme og fremme af jødisk liv på nationalt niveau.
- Anvende arbejdsdefinitionen af antisemitisme udarbejdet af organisationen International Holocaust Remembrance Alliance (IHRA).
- Øge opmærksomheden på bekæmpelse af antisemitisme blandt befolkningen.
- Fremme undervisning og viden om antisemitisme, racisme mv.
- Overveje at indsamle data på antisemitiske episoder.
- Sikre koordination mellem relevante myndigheder og interessenter på området.
- Tilskynde medierne til at undgå diskrimination og fjerne hadtale fra relevante platforme.
- Styrke myndighedernes retsforfølgelse af hadtale, herunder ved at gøre det muligt for befolkningen at rapportere hadtale til nationale myndigheder.
- Garantere sikkerheden omkring religiøse begivenheder og lokationer.
- Fordømme alle former for diskrimination på baggrund af etnicitet og religion og sikre adækvat retslig reaktion over for disse.
- Fremme anmeldelser om antisemitiske handlinger.

3. Formål og indhold

Der er under dagsordenspunktet lagt op til en meningsudveksling om kampen mod antisemitisme. Der er på nuværende tidspunkt ikke kendskab til det nærmere indhold af meningsudvekslingen.

Det er dog muligt, at meningsudvekslingen bl.a. vil følge op på de rådskonklusioner, der blev vedtaget på rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 3.-4. marts 2022, herunder særligt konklusionen, der opfordrer medlemsstaterne til at udarbejde handlingsplaner og strategier inden udgangen af 2022. Herudover vil meningsudvekslingen kunne følge op på EU-strategien for bekæmpelse af antisemitisme fra 2021.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Sagen giver ikke anledning til at redegøre for gældende dansk ret.

7. Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Sagen medfører ikke i sig selv lovgivningsmæssige konsekvenser, da der alene er tale om en meningsudveksling.

Økonomiske konsekvenser

Sagen medfører ikke i sig selv økonomiske konsekvenser, da der alene er tale om en meningsudveksling.

Andre konsekvenser og beskyttelsesniveauet

Meningsudvekslingen i sig selv giver ikke anledning til at fremhæve andre konsekvenser.

8. Høring

Der er ikke foretaget høring vedrørende sagen.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Medlemsstaterne forventes at være generelt positivt indstillede over for at støtte op om kampen mod antisemitisme.

10. Regeringens generelle holdning

Fra dansk side støtter man op om bekæmpelsen af antisemitisme. Det bemærkes i den forbindelse, at den daværende regering i januar 2022 præsenterede en handlingsplan mod antisemitisme.

Handlingsplanen indeholder 15 initiativer, som skal sætte bredt ind mod antisemitisme. Der afsættes bl.a. midler til obligatorisk undervisning i Holocaust i skolen, formidling af dansk-jødisk kulturhistorie, styrket undervisning af politifolk i forebyggelse af radikaliserings, mere målrettet forskning i antisemitisme og øget fokus på miljøer, hvor antisemitisme er særligt udbredt.

11. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Rådskonklusionerne om kampen mod racisme og antisemitisme blev forelagt Folketingets Europaudvalg i forbindelse med orienteringen forud for rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 3.-4. marts 2022.

Punkt 11. Rådskonklusioner om bekæmpelse af straffrihed i Ukraine

Nyt notat.

Sagen er ikke omfattet af retsforbeholdet.

KOM-dokument foreligger ikke.

1. Resumé

Sagen er på dagsordenen for rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 8.-9. december 2022 med henblik på vedtagelse af rådskonklusioner om ”bekæmpelse af straffrihed for forbrydelser begået i forbindelse med Ruslands aggressionskrig mod Ukraine”. Rådskonklusionerne indeholder en række opfordringer til medlemsstaterne, Kommissionen, andre EU-institutioner mv. og Ukraine med henblik på at styrke kampen mod straffrihed for krigsforbrydelser begået i Ukraine. Rådskonklusionerne har til formål at sende et klart politisk signal over for Ruslands aggression i Ukraine og sætte fokus på ofrene. Sagen er ikke omfattet af retsforbeholdet. Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant. Sagen har hverken lovgivningsmæssige eller økonomiske konsekvenser. Det forventes, at man fra dansk side vil kunne støtte rådskonklusionerne.

2. Baggrund

Rusland indledte den 24. februar 2022 en invasion af Ukraine. Sidenhen har der på tværs af de forskellige EU-rådsformationer været afholdt en række møder for bl.a. at koordinere fælles svar på Ruslands handlinger.

På justitsområdet har der været afholdt en række møder, der har knyttet sig til forskellige koordinationstiltag samt relevante lovgivningsinitiativer i lyset af situationen i Ukraine, herunder indsamling af beviser for potentielt begåede krigsforbrydelser i Ukraine.

Det tjekkiske formandskab fremlagde i september 2022 et udkast til rådskonklusioner om bekæmpelse af straffrihed for mulige krigsforbrydelser i Ukraine. Rådskonklusionerne er sat på dagsordenen for rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 8.-9. december 2022 med henblik på vedtagelse.

Rådskonklusionerne har været behandlet i arbejdsgruppen vedrørende retligt samarbejde (COPEN). Der har generelt været støtte til formandskabets udkast til rådskonklusioner.

3. Formål og indhold

Rådskonklusionerne har til formål at sende et klart politisk signal over for Ruslands aggression i Ukraine og sætte fokus på ofrene.

Udkastet er inddelt i et indledende afsnit og i forlængelse heraf otte afsnit med rådskonklusioner adresseret til følgende: EU-medlemsstaterne, Kommissionen, Eurojust, Eurojust og Europol, the Genocide Network, EU's civile rådgivermission i Ukraine (EUAM Ukraine) samt Ukraine. Det væsentligste indhold i rådskonklusionerne gennemgås nedenfor.

I rådskonklusionerne opfordres EU-medlemsstaterne bl.a. til at indføre lovgivning, der sikrer, at Rom-statutten er implementeret fuldt ud i national lovgivning, at der udøves universel jurisdiktion eller andre former for national jurisdiktion over de alvorligste internationale forbrydelser begået i udlandet samt tæt samarbejde med Den Internationale Straffedomstol og andre retlige ansvarlighedsmekanismer. Derudover opfordres medlemsstaterne til at støtte Ukraines rigsadvokat, styrke det juridiske samarbejde mellem medlemsstater, Ukraine, tredjelande og Den Internationale Straffedomstol for at sikre, at de alvorligste internationale forbrydelser efterforskes og retsforfølges, samt deltage aktivt i rotationsmodellen ved Den Internationale Straffedomstol. Medlemsstaterne opfordres desuden til at sende nationale eksperter med henblik på at styrke EUAM Ukraine, der yder støtte til de ukrainske myndigheder i forhold til efterforskning og retsforfølgning af internationale forbrydelser.

Det bemærkes, at rådskonklusionerne anvender begrebet 'core international crimes', som skal forstås i overensstemmelse med Rom-statutten. Fra dansk side forstås begrebet 'core international crimes' som de oprindeligt definerede forbrydelser i Rom-statutten, hvilket omfatter folkedrab, forbrydelser mod menneskeheden og krigsforbrydelser.

Kommissionen opfordres bl.a. til fortsat at støtte Ukraines rigsadvokat i indsatsen for strafforfølgning samt forøge finansiel, logistisk, teknisk og materiel støtte til medlemsstater i deres indsats for at efterforske og retsforfølge de alvorligste internationale forbrydelser.

Eurojust og Europol opfordres bl.a. til yderligere samarbejde, så de kan tilbyde bedre assistance til medlemsstaternes efterforskning og retsforfølgning af de alvorligste internationale forbrydelser.

The Genocide Network – der er et netværk nedsat af Rådet, der faciliterer samarbejde på tværs af medlemsstater hvad angår efterforskning og straf-
forfølgelse af de alvorligste internationale forbrydelser – opfordres til fortsat
at udvikle sin ekspertise indenfor dette område samt at fortsætte med at fa-
cilitere vidensdeling mellem nationale praktikere.

EUAM Ukraine opfordres til at fortsætte sin støtte af ukrainske myndighe-
ders efterforskning og retsforfølgning af de alvorligste internationale for-
brydelser samt yderligere samarbejde med Europol, Eurojust og Den Euro-
pæiske Unions Agentur for uddannelse inden for retshåndhævelse (CE-
POL).

Relevante EU-institutioner opfordres til at fortsætte og øge støtte til Ukraine
samt yde støtte til medlemsstaterne i deres indsats for at indsamle beviser.

Ukraine opfordres i rådskonklusionerne til at tiltræde Rom-statutten.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Statutten for Den Internationale Straffedomstol blev ved lov nr. 342 af 16.
maj 2001 om Den Internationale Straffedomstol inkorporeret i dansk ret.
Ved statutten fik Den Internationale Straffedomstol mulighed for at straf-
forfølge folkedrab, forbrydelser mod menneskeheden samt krigsforbrydel-
ser. Det følger dog af komplementaritetsprincippet, at Den Internationale
Straffedomstol kun har jurisdiktion, hvis Danmark ikke selv gennemfører
en effektiv efterforskning og retsforfølger de pågældende personer.

Ved forhandlingerne om Rom-statutten kunne der ikke opnås enighed om
en definition af aggressionsforbrydelser. Det fremgår derfor af statuttens ar-
tikel 5, at domstolen har jurisdiktion med hensyn til aggression, men at
denne jurisdiktion først kan udøves, når der er vedtaget en bestemmelse, der
definerer aggressionsforbrydelser og angiver de betingelser, under hvilke
domstolen skal udøve jurisdiktion med hensyn til aggression.

Ved gennemgangskonferencen i Kampala i 2010 blev der opnået enighed
om FN-resolution RC/Res. 6 om aggressionsforbrydelser. Med resolutionen

indsættes artikel 8 bis om definitionen af aggressionsforbrydelser og artikel 15 bis og 15 ter om betingelserne for domstolens jurisdiktion over aggressionsforbrydelser i statuten, og artikel 5, stk. 2, ophæves.

Domstolens jurisdiktion over aggressionsforbrydelser trådte i kraft den 17. juli 2018. Resolutionen om aggressionsforbrydelser er ratificeret af 44 ud af 123 medlemsstater til Den Internationale Straffedomstol.

Det er op til de enkelte stater, der har tilsluttet sig domstolen, om man ønsker at ratificere resolutionen om aggressionsforbrydelser. Danmark har endnu ikke ratificeret resolutionen, der giver Den Internationale Straffedomstol jurisdiktion over aggressionsforbrydelser.

7. Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Sagen har ikke i sig selv lovgivningsmæssige konsekvenser.

Økonomiske konsekvenser

Sagen har ikke i sig selv økonomiske konsekvenser.

Andre konsekvenser og beskyttelsesniveauet

Sagen har ikke i sig selv andre konsekvenser.

8. Høring

Sagen har ikke været sendt i høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Det forventes, at medlemsstaterne generelt vil støtte op om rådskonklusionerne.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen fordømmer på det kraftigste det russiske angreb på Ukraine, ligesom regeringen udtrykker sin fulde solidaritet med Ukraine og den ukrainske befolkning.

Fra dansk side er man generelt positivt indstillet over for at styrke indsatsen mod straffrihed for mulige krigsforbrydelser begået i Ukraine. Derudover anses det for vigtigt, at denne indsats er forankret i det eksisterende system, herunder i overensstemmelse med Den Internationale Straffedomstol og komplementaritetsprincippet.

Endvidere anses det fra dansk side for vigtigt, at det sikres, at indsatsen med hensyn til indsamling af beviser for potentielt begåede krigsforbrydelser i Ukraine er effektiv og velkoordineret, herunder på EU-plan.

Det forventes på den baggrund, at man fra dansk side vil kunne støtte råds-konklusionerne.

11. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

Punkt 12. Rådskonklusioner om styrkelse af Det Europæiske Retlige Netværk for Cyberkriminalitets kapaciteter (EJCN)

Nyt notat.

Sagen er ikke omfattet af retsforbeholdet.

1. Resumé

Sagen er sat på dagsordenen for rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 8.-9. december 2022 med henblik på en vedtagelse af rådskonklusionerne om styrkelse af Det Europæiske Retlige Netværk for Cyberkriminalitets kapaciteter. Sagen er ikke omfattet af retsforbeholdet. Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant. Sagen har hverken lovgivningsmæssige eller økonomiske konsekvenser. Det forventes, at man fra dansk side vil kunne støtte rådskonklusionerne.

2. Baggrund

Det Europæiske Retlige Netværk for Cyberkriminalitet (EJCN) blev etableret i 2016 med henblik på at fremme kontakten mellem eksperter på cyberområdet samt styrke samarbejdet mellem de kompetente myndigheder i Europa ved bl.a. at muliggøre udvekslingen af ekspertise, erfaringer og anden relevant viden vedrørende efterforskning og retsforfølgning af cyberkriminalitet. Siden 2016 har netværket afholdt to årlige plenarmøder. Derudover har netværket etableret fem undergrupper, som beskæftiger sig med e-beviser, virtuelle valutaer, case-building, dataopbevaring og træning.

EJCN har ikke sit eget sekretariat, som kan organisere og koordinere arbejdet i netværket. Arbejdet varetages derfor i praksis af Eurojust, som yder logistisk og organisatorisk støtte til EJCN gennem en særlig ”support group”, der består af en fasttilknyttet national ekspert samt fire medarbejdere, som kun er delvist tilknyttet organisationen. Eurojust er desuden vært for møderne i netværket, ligesom Eurojust står for udvekslingen af informationer mellem medlemmerne og andre interessenter.

Rådet udgav den 18. juni 2019 en rapport om samspillet mellem Eurojust og de netværk, som er nedsat af Rådet på området for retligt samarbejde i straffesager. I rapporten fremhæves bl.a. behovet for at etablere et fast EJCN-sekretariat, der kan understøtte det arbejde, som netværket varetager.

Der er efterfølgende ikke blevet fulgt op på Rådets anbefalinger, og det tjek-kiske formandskab har derfor udarbejdet tre sæt rådskonklusioner, som tager sigte på at anerkende EJCN's rolle og styrke netværkets kapaciteter på cyber-området ved at foreslå oprettelsen af et fast sekretariat.

3. Formål og indhold

Initiativet har til formål at styrke EJCN's kapaciteter gennem oprettelsen af et fast sekretariat.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Sagen giver ikke anledning til at redegøre for gældende dansk ret.

7. Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Sagen medfører ikke i sig selv lovgivningsmæssige konsekvenser.

Økonomiske konsekvenser

Sagen har ikke i sig selv økonomiske konsekvenser, da rådskonklusionerne ikke er bindende. Såfremt Kommissionen følger op med konkrete forslag som følge af opfordringerne i rådskonklusionerne, vil de eventuelle økonomiske konsekvenser heraf skulle vurderes særskilt.

Andre konsekvenser og beskyttelsesniveauet

Sagen giver ikke anledning til at fremhæve andre konsekvenser.

8. Høring

Sagen har ikke været sendt i høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der ses ikke at foreligge offentlige tilkendegivelser fra de øvrige medlemsstater om deres holdning til sagen. Medlemsstaterne forventes dog generelt at støtte op om rådskonklusionerne.

10. Regeringens generelle holdning

Fra dansk side er man generelt positivt indstillet over for at styrke EJCN's kapaciteter. Det forventes derfor, at man fra dansk side vil kunne støtte råds-konklusionerne. Såfremt Kommissionen følger op med et forslag, vil regeringens endelige stillingtagen afhænge af en nærmere vurdering af forslaget lovgivningsmæssige, økonomiske og andre konsekvenser.

11. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

Punkt 13. EU's tiltrædelse af Den Europæiske Menneskerettighedskonvention (EMRK)

Revideret notat. Ændringerne er markeret med streg i marginen.

Sagen er ikke omfattet af retsforbeholdet.

KOM-dokument foreligger ikke.

1. Resumé

Sagen er på dagsordenen for rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 8.-9. december 2022 med henblik på politisk debat om EU's tiltrædelse af Den Europæiske Menneskerettighedskonvention (EMRK). Sagen er ikke omfattet af retsforbeholdet. Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant. Sagen har hverken lovgivningsmæssige eller økonomiske konsekvenser. Fra dansk side er man generelt positivt stillet over for til sin tid at ratificere en traktat om EU's tiltrædelse af EMRK.

2. Baggrund

Forhandlingerne om EU's tiltrædelse af Den Europæiske Menneskerettighedskonvention (EMRK) er på dagsordenen for rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 8.-9. december 2022 med henblik på politisk debat.

Med Lissabontraktaten besluttede EU's medlemsstater, at EU skulle tiltræde EMRK, jf. TEU artikel 6, stk. 2. Tiltrædelsen af EMRK er dermed en del af implementeringen af Lissabontraktaten. Med tiltrædelsen vil Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol i modsætning til i dag kunne behandle klager over EU som sådan. Tiltrædelsen af EMRK ændrer imidlertid ikke Unionens beføjelser som fastsat i TEU og TEUF. Alle Europarådets 46 medlemsstater, herunder de medlemsstater, der ikke er medlem af EU, bl.a. Tyrkiet og Storbritannien, skal ratificere tiltrædelsestraktaten, før EU kan tiltræde EMRK.

Der er endvidere knyttet en protokol til Lissabontraktaten vedrørende TEU artikel 6, stk. 2. Efter protokollens artikel 1 skal traktaten om EU's tiltrædelse af EMRK afspejle nødvendigheden af at bevare Unionens og EU-retens særlige karakteristika, navnlig for så vidt angår:

- a) de nærmere bestemmelser for Unionens eventuelle deltagelse i EMRK's kontrolinstanser og

- b) de mekanismer, der er nødvendige for at sikre, at sager indbragt af ikke-medlemsstater samt individuelle klager henføres korrekt til medlemsstaterne og/eller Unionen afhængigt af det enkelte tilfælde.

Efter protokollens artikel 2 skal en sådan traktat sikre, at tiltrædelsen hverken berører Unionens kompetencer eller institutionernes beføjelser. Den skal sikre, at intet heri berører medlemsstaternes situation i forhold til EMRK, navnlig i forhold til protokollerne hertil, foranstaltninger truffet af medlemsstaterne, der fraviger EMRK i overensstemmelse med dennes artikel 15, og forbehold med hensyn til konventionen, som medlemsstater har taget i overensstemmelse med dennes artikel 57.

Videre følger det af protokollens artikel 3, at aftalen om EU's tiltrædelse af EMRK ikke berører TEUF artikel 344 (hvorefter medlemsstaterne forpligter sig til ikke at søge tvister vedrørende fortolkningen eller anvendelsen af EU-Traktaten og TEUF afgjort på anden måde end fastsat i TEUF).

Sagen blev forud for rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 4. juni 2010 forelagt for Folketingets Europaudvalg til forhandlingsoplæg for så vidt angår vedtagelsen af mandat til Kommissionen til at indlede forhandlinger med Europarådets medlemsstater om vilkårene for EU's tiltrædelse af EMRK.

Kommissionen fik på rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 4. juni 2010 mandat til på vegne af EU at føre forhandlingerne med Europarådets medlemsstater om vilkårene for EU's tiltrædelse af EMRK. Forhandlingerne indledtes i juli måned 2010.

Kommissionen gennemførte de nævnte forhandlinger på baggrund af sit mandat og i samråd med Rådets arbejdsgruppe om grundlæggende rettigheder mv. (FREMP). Sideløbende med forhandlingerne om tiltrædelsestraktaten er der desuden arbejdet på at udarbejde EU-interne regler af betydning for tiltrædelsen, som skal være på plads inden undertegnelsen af tiltrædelsestraktaten. Dette arbejde er stadig pågående.

På et møde i Strasbourg den 3.-5. april 2013 lykkedes det Kommissionen og Europarådets medlemsstater at nå til enighed om et udkast til en tiltrædelsestraktat. Kommissionen anmodede i august 2013 EU-Domstolen om en udtalelse om, hvorvidt udkastet var foreneligt med TEU og TEUF. I EU-Domstolens udtalelse af 18. december 2014 tilkendegav Domstolen, at det foreliggende udkast til tiltrædelsestraktat hverken var foreneligt med TEU

artikel 6, stk. 2, eller den tilknyttede protokol. Domstolen pegede i den forbindelse bl.a. på, at traktatudkastet på flere punkter ikke i tilstrækkeligt omfang fastlagde forholdet mellem EU-retten og EMRK.

Den 4. oktober 2019 gav Folketingets Europaudvalget et mandat, der supplerede udvalgets mandatet fra maj 2010, til at støtte, at Kommissionen blev givet supplerende forhandlingsdirektiver med det formål at løse de udfordringer, som EU-Domstolen pegede på i sin udtalelse. De supplerende forhandlingsdirektiver blev vedtaget på rådsmødet den 7.-8. oktober 2019, hvorefter forhandlingerne med Europarådets medlemsstater om tiltrædelsestraktaten blev genoptaget i januar 2020. Der blev nedsat en ad hoc forhandlingsgruppe bestående af alle medlemsstater af Europarådet (på daværende tidspunkt 47 medlemsstater, nu 46 medlemsstater efter Ruslands eksklusion af Europarådet den 16. marts 2022) og en repræsentant fra Kommissionen (omtalt som ”46+1”-gruppen), som på baggrund af det allerede udførte arbejde skal udforme et juridisk instrument, der sætter linjen for de nærmere omstændigheder for EU’s tiltrædelse af EMRK, herunder EU’s deltagelse i konventionssystemet, og i den sammenhæng undersøge eventuelle relaterede problemstillinger.

”46+1”-gruppen afholdt et indledende møde den 22. juni 2020 og har herefter ca. kvartalsvist afholdt møder. Det seneste møde i 46+1 gruppen blev afholdt den 5.-7. oktober 2022

Kommissionen deltager i forhandlingerne i ”46+1”-gruppen på baggrund af sit mandat og i samråd med FREMP (Working Party on Fundamental Rights, Citizens Rights and Free Movement of Persons) og RELEX (Working Party of Foreign Relations Counsellors).

Der udestår en senere vedtagelse (med enstemmighed) af de interne EU-regler til gennemførelse af tiltrædelsestraktaten, vedtagelse (med enstemmighed) af den rådsafgørelse, der skal bemyndige EU til at tiltræde traktaten, samt efterfølgende ratifikation af tiltrædelsestraktaten i samtlige Europarådets medlemsstater.

3. Formål og indhold

3.1. Nærmere om hovedelementerne i det foreliggende traktatudkast

Det foreliggende udkast til traktat for EU’s tiltrædelse af EMRK, som arbejdet i ”46+1”-gruppen bygger videre på, indeholder bl.a. følgende hovedelementer:

3.1.1. Adgang for EU til at indtræde som medindstævnt i klagesager mod medlemsstaterne, når sagerne berører EU-lovgivningen, og vice versa

Udkastet til tiltrædelsestraktaten lægger op til, at EU i visse tilfælde skal kunne indtræde som medindstævnt i en klagesag anlagt mod en medlemsstat, ligesom en medlemsstat i visse tilfælde skal kunne indtræde i en klagesag anlagt mod EU. Den medindstævnte er herefter part i sagen og kan afgive indlæg.

EU kan indtræde som medindstævnt i en sag anlagt mod en medlemsstat i tilfælde, hvor den handling eller undladelse, som klagesagen vedrører, ikke kunne have været undgået, uden at den indklagede medlemsstat derved ville have tilsidesat en forpligtelse i henhold til EU-lovgivningen.

En medlemsstat vil have mulighed for at indtræde som medindstævnt i en klagesag anlagt imod EU, hvis sagen vedrører en handling eller undladelse, som ikke kunne have været undgået, uden at EU derved ville have tilsidesat en forpligtelse i henhold til EU-ret på traktatniveau, som alene kan ændres ved aftale mellem EU-medlemsstaterne.

Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol kan i disse sager beslutte, at parterne holdes fælles ansvarlige for en eventuel krænkelse af konventionen.

3.1.2. Forudgående inddragelse af EU-Domstolen

Inden Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol afgør en klagesag, hvori EU er indtrådt som medindstævnt, skal EU-Domstolen have mulighed for at træffe afgørelse om den omhandlede EU-lovgivnings overensstemmelse med de grundlæggende rettigheder, hvis en sådan afgørelse ikke allerede måtte være truffet.

For at undgå unødige forsinkelser af klagesagen ved Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol, skal EU-Domstolen i disse sager træffe afgørelse efter en hasteprocedure.

3.1.3. EU's deltagelse i konventionsorganerne

EU får en dommer ved Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol, og EU kan deltage med stemmeret i møderne i Europarådets Ministerkomité, når komitéen udøver sine funktioner i forhold til EMRK. Dog vil EU alene skulle høres, når der er tale om vedtagelse af rekommandationer og lignende, der berører EMRK-retlige aspekter. Udkastet til tiltrædelsestraktat indeholder endvidere særlige afstemningsregler i Ministerkomitéen i de klagesager, hvor EU og EU-medlemsstaterne er indstævnte.

En delegation fra Europa-Parlamentet kan deltage med stemmeret i møderne i Europarådets Parlamentariske Forsamling (PACE), når forsamlingen udøver sine funktioner i forhold til valg af dommere.

3.2. Nærmere om hovedelementerne i EU-Domstolens udtalelse af 18. december 2014

EU-Domstolens udtalelse om, hvorvidt udkastet til aftale om EU's tiltrædelse af EMRK er foreneligt med traktaterne, indeholder bl.a. følgende hovedelementer:

Aftaleudkastet griber ifølge EU-Domstolen ind i EU's retsordens autonomi, idet det for det første ikke indeholder bestemmelser, der sikrer en koordination mellem EMRK's artikel 53, hvorefter medlemsstaterne kan fastsætte et højere beskyttelsesniveau end det i konventionen sikrede, og artikel 53 i EU's charter om grundlæggende rettigheder, hvorefter EU-Domstolen har fastslået, at nationale niveauer af beskyttelse hverken må stride mod chartret eller mod EU-rettens forrang, enhed og effektivitet.

For det andet sikrer aftaleudkastet efter EU-Domstolens opfattelse ikke, at Den Europæiske Menneskerettighedsdomstols krav om, at medlemsstater i visse situationer kontrollerer, hvorvidt EMRK overholdes i en anden medlemsstat, ikke vil gribe ind i princippet om gensidig tillid mellem medlemsstaterne.

For det tredje påpeger EU-Domstolen, at aftaleudkastet ikke indeholder bestemmelser, der sikrer, at EMRK's mekanisme (indført ved protokol nr. 16 til EMRK), hvorefter en national ret, der er sidste retsinstans, kan anmode om en rådgivende udtalelse fra Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol, ikke kan medføre omgåelse af EU's procedure med præjudicielle forelæggelser, der ifølge EU-Domstolen udgør kernen i det ved traktaterne indførte domstolssystem.

EU-Domstolen anfører for det fjerde, at det følger af TEUF artikel 344, at medlemsstaterne forpligter sig til ikke at søge tvister vedrørende fortolkningen eller anvendelsen af traktaterne afgjort på anden måde end fastsat i traktaten, og at afgørelser herom således skal træffes af EU-Domstolen. Idet aftaleudkastet ikke indeholder bestemmelser, der sikrer, at Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol ikke vil kunne træffe afgørelse i sager, hvor der rejses sådanne spørgsmål, strider dette mod TEUF artikel 344.

For så vidt angår aftaleudkastets mekanisme for medindklagede, der skal sikre, at der ikke opstår ”huller” for så vidt angår deltagelse, tilregnelser og håndhævelse i EMRK-systemet, bemærker EU-Domstolen for det femte, at mekanismen ikke sikrer, at EU’s og EU-rettens særlige karakteristika bevares, bl.a. fordi Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol i visse situationer har kompetence til at vurdere, om betingelserne for at være medindklaget er opfyldt, og således bliver tillagt kompetence til at vurdere kompetencefordelingen mellem EU og EU’s medlemsstater.

For det sjette bemærker EU-Domstolen i relation til aftaleudkastets mekanisme for forudgående inddragelse af EU-Domstolen i sager ved Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol, hvor der ved behandlingen af sagen skal tages stilling til EU-ret, at fremgangsmåden ikke gør det muligt at bevare EU’s og EU-rettens særlige karakteristika, idet vurderingen af behovet for forudgående inddragelse af EU-Domstolen ligger hos Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol, idet EU-Domstolen ikke har kompetence til at fortolke den afledte EU-ret, men alene gyldigheden i forbindelse med den forudgående inddragelse, og idet aftaleudkastet ikke sikrer, at EU fuldt ud og systematisk informeres om sager for Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol.

For det syvende bemærker EU-Domstolen, at den inden for området for den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik alene har kompetence til at kontrollere overholdelsen af TEUF artikel 40 og prøve lovligheden af visse afgørelser som omhandlet i TEUF artikel 275, stk. 2. Det nærmere omfang af EU-Domstolens kompetence på området er endnu ikke fastlagt i praksis, men på EU-rettens nuværende udviklingstrin er visse vedtagelser på området ikke omfattet af EU-Domstolens kompetence. Idet aftalen tillægger Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol kompetence på området, hvor EU-Domstolen ikke har kompetence, overdrages dele af domstolsprøvelsen eksklusivt til et for EU eksternt organ, og aftalen griber dermed ind i EU-rettens særlige karakteristika.

3.3. Supplerende forhandlingsdirektiver

Rådets afgørelse af 4. juni 2010 om Kommissionens mandat til på vegne af EU at føre forhandlingerne med Europarådets medlemsstater om vilkårene for EU’s tiltrædelse af EMRK og de dertil knyttede forhandlingsdirektiver er stadig gældende. Som følge af EU-Domstolens udtalelse var der imidlertid et behov for at give Kommissionen supplerende forhandlingsdirektiver. Rådet blev på rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 7.-8. oktober 2019 forelagt supplerende forhandlingsdirektiver med det formål at tage

højde for de elementer i EU-Domstolens udtalelse, der fremgår af punkt 3.2 ovenfor.

Rådet gav på rådsmødet den 7.-8. oktober 2019 opbakning til, at forhandlingerne om et nyt udkast til en tiltrædelsestraktat blev genoptaget.

3.4. Status for de pågående forhandlinger

De pågående forhandlinger i ”46+1”-gruppen er inddelt i fire overordnede dele.

Den første del vedrører EU’s specifikke mekanismer for klageproceduren ved Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol, herunder EU’s mulighed for at tage forbehold efter EMRK artikel 57 i forhold til bestemmelser i EMRK eller tillægsprotokollerne, og adgangen for EU til at indtræde som medindstævnt i klagesager. Der er gennem forhandlingerne i 46+1-gruppen opnået enighed om en bestemmelse til tiltrædelsestraktaten om EU’s mulighed for at tage forbehold efter EMRK artikel 57. Der er ligeledes umiddelbart opnået enighed om konkrete bestemmelser til en tiltrædelsestraktat, vedrørende bl.a. orientering af EU om sager, hvor EU potentielt kan blive medindstævnt, og hvordan processen for, at EU indtræder som medindstævnt, startes og afsluttes.

Den anden del vedrører drøftelse af klageproceduren for så vidt angår mellemstatslige sager efter EMRK artikel 33, hvorefter medlemsstater kan indbringe påståede brud på EMRK foretaget af en anden medlemsstat for Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol. Denne del omfatter desuden EU-medlemsstaters mulighed for at anmode Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol om at afgive rådgivende udtalelser om principielle spørgsmål vedrørende fortolkningen af EMRK efter tillægsprotokol nr. 16 til EMRK. Ved denne del af forhandlingerne er der ligeledes fremsat konkrete forslag til, hvordan det sikres, at en EU-medlemsstats mulighed for at anmode Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol om at afgive en rådgivende udtalelse ikke fører til en omgåelse af kravet om, at der i visse sager skal forelægges præjudicielle spørgsmål for EU-Domstolen efter TEUF artikel 267. På forrige møde blev forslaget foreløbigt vedtaget. Der er ligeledes fremsat konkrete forslag til håndteringen af sager mellem to EU-medlemsstater efter EMRK artikel 33, herunder proceduren for EU’s vurdering af, om sagen falder inden for EU-retten. Der blev på tidligere møder opnået foreløbig enighed om forslaget.

Den tredje del vedrører det EU-retlige princip om gensidig tillid (mutual trust) mellem EU-medlemsstaterne. Kommissionen og ”46+1”-sekretariatet har på tidligere møder i ”46+1”-gruppen fremlagt reviderede forslag til en bestemmelse i tiltrædelsestraktaten og den dertilhørende forklarende rapport vedrørende samspillet mellem overholdelse af princippet om gensidig tillid og EU’s tiltrædelse af EMRK. Forslagene har løbende mødt kritik fra flere ikke-EU-medlemsstater, der ikke ønsker et EU-princip indført i tiltrædelsestraktaten. Ved et tidligere møde i ”46+1”-gruppen var der dog umiddelbart enighed fra de fleste lande om sekretariatets seneste kompromisforslag til en bestemmelse i tiltrædelsestraktaten.

Den fjerde del vedrører EU’s handlinger på området for fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik (FUSP), som falder uden for EU-Domstolens jurisdiktion. Kommissionen præsenterede ved et tidligere møde i ”46+1”-gruppen konkrete forslag til bestemmelser, der vil kunne indgå i en tiltrædelsestraktat og den tilhørende forklarende rapport, vedrørende muligheden for at tillægge EU-medlemsstaterne jurisdiktion, hvor EU-Domstolen ikke har domsmyndighed (en såkaldt ”re-attributionsmekanisme”). Kommissionens forslag blev mødt med en lang række uddybende spørgsmål og skepsis særligt fra ikke-EU-medlemsstaterne. I regi af FREMP har der derfor pågået drøftelser mellem EU-medlemsstaterne om alternativer til den foreslåede ”re-attributionsmekanisme”, herunder en mellemstatslig fortolkende deklARATION. Formålet med deklARATIONen er at sikre EU-Domstolen jurisdiktion ift. klager over krænkelse af EMRK på FUSP-området, hvor EU-Domstolen, som følge af TEU artikel 24(1) og TEUF artikel 275, ikke har jurisdiktion. Der er fortsat ikke opnået enighed, og der pågår derfor fortsat drøftelser herom.

Udover de fire overordnede dele af forhandlingerne drejer forhandlingerne sig navnlig om stemmereglerne for EU’s deltagelse i Ministerkomitéen, Europa-Parlamentets delegations mulighed for at stemme til valg af dommerkandidater til EMD og fortolkning af EMRK Artikel 53, hvor der fortsat ikke er opnået enighed.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Efter TEUF artikel 218, stk. 6, kræver en rådsafgørelse om Unionens tiltrædelse af EMRK Europa-Parlamentets godkendelse.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Sagen giver ikke anledning til at redegøre for gældende dansk ret.

7. Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Sagen forventes ikke at medføre ændringer af gældende dansk ret, men EU's tiltrædelse af EMRK vil til sin tid skulle ratificeres af Danmark.

Økonomiske konsekvenser

Efter det foreliggende traktatudkast skal EU – ligesom Europarådets medlemsstater – bidrage økonomisk til udgifterne til Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol, og EU's tiltrædelse vil således være forbundet med visse omkostninger, der afholdes over EU's budget.

Sagen har ikke samfunds- eller erhvervsøkonomiske konsekvenser.

Andre konsekvenser og beskyttelsesniveauet

Sagen giver ikke anledning til at fremhæve andre konsekvenser.

8. Høring

Der er ikke foretaget høring vedrørende sagen.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Det følger af Lissabon-Traktaten, som alle medlemsstater har ratificeret, at EU skal tiltræde EMRK, jf. TEU artikel 6, stk. 2.

Den generelle forventning er herudover, at alle EU-medlemsstater vil være positivt indstillede over for til sin tid at ratificere traktaten om EU's tiltrædelse af EMRK.

Det bemærkes, at Europarådets medlemslande i København-erklæringen fra april 2018, pkt. 63, har understreget betydningen af EU's tiltrædelse til EMRK som et middel til at understøtte en sammenhængende menneskerettighedsbeskyttelse i Europa. Medlemslandene opfordrer i den forbindelse EU-institutionerne til at tage de nødvendige skridt med henblik på tiltrædelsen, jf. TEU artikel 6, stk. 2, således at processen kan afsluttes snarest muligt.

Medlemsstaterne har på møder i Rådets arbejdsgruppe om grundlæggende rettigheder mv. (FREMP) generelt udtrykt opbakning til, at forhandlingerne

er blevet genoptaget. Der udestår afklaring af en række elementer, som der ikke er enighed om.

10. Regeringens generelle holdning

Den danske regering er positivt indstillet over for til sin tid at ratificere traktaten om EU's tiltrædelse af EMRK.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen blev forelagt Folketingets Europaudvalg til forhandlingsoplæg den 28. maj 2010 forud for vedtagelsen af Kommissionens mandat til på vegne af EU at føre forhandlingerne om EU's tiltrædelse af EMRK med Europarådets medlemsstater.

Sagen blev ligeledes forelagt Folketingets Europaudvalg i forbindelse med vedtagelse af supplerende forhandlingsmandat den 4. oktober 2019 forud for rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 7.-8. oktober 2019.

Sagen har senest været forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering forud for rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 9.-10. juni 2022.